S. R. Driver and H. A. White

The Book of Leviticus

In Hebrew

LIBRARY OF PRINCETON
THEOLOGICAL SEMINARY

The Book of Leviticus

DRIVER & WHITE

THE SACRED BOOKS

OF

The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

by eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE, MD.

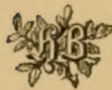

PART 3

The Book of Leviticus

BY

S·R·DRIVER AND H·A·WHITE

Leipzig

J·C·HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

THE BOOK

OF

Leviticus

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS

EXHIBITING THE COMPOSITE STRUCTURE OF THE BOOK

WITH NOTES

BY

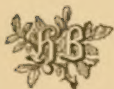
S·R·DRIVER, D. D.

REGIUS PROFESSOR OF HEBREW, AND CANON OF CHRIST CHURCH, OXFORD,
FORMERLY FELLOW OF NEW COLLEGE, OXFORD

ASSISTED BY

REV. H·A·WHITE, M. A.

FELLOW OF NEW COLLEGE, OXFORD

Leipzig
J·C·HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG
1894

Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

ויקרא

I,2.א יקרא אל משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל בני ישראל
ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן הבהמה מן הבקר ומן
הצאן תקריבו את קרבנ‹י›כם:
3 אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב
4 אתו לרצנו לפני יהוה: וסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר
ה עליו: ושחט את בן הבקר לפני יהוה והקריבו בני אהרן הכהנים את
6 הדם וזרקו את הדם על המזבח סביב אשר פתח אהל מועד: והפשיט את העלה
7 ונתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן ‹הכהנים› אש על המזבח וערכו עצים על
8 האש: וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים ‹ו›את הראש ואת הפדר על העצים
9 אשר על האש אשר על המזבח: וקרבו וכרעיו ירחץ במים והקטיר הכהן את הכל
המזבחה עלה אשה ריח ניחוח ליהוה:

י ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבנו:
11 ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו
12 על המזבח סביב: ונתח אתו לנתחיו וערך הכהן אתם ואת ראשו ואת פדרו
13 על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב
הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הא אשה ריח ניחח ליהוה:

14 ואם מן העוף עלה קרבנו ליהוה והקריב מן התרים או מן בני היונה את
טו קרבנו: והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו
16 על קיר המזבח: והסיר את מֻרְאתו בְנֹצָתֹה והשליך אתה אצל המזבח קדמה
17 אל מקום הדשן: ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן המזבחה על
העצים אשר על האש עלה הא אשה ריח ניחח ליהוה:

2,א ונפש כי תקריב קרבן מנחה ליהוה סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן
2 עליה לבנה: והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה
ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח
3 ליהוה: והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהוה:

4 וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תנור סלת חלות מצת בלולת בשמן ורקיקי
ה מצות משחים בשמן: ואם מנחה על המחבת קרבנך סלת בלולה בשמן מצה
7.6 תהיה: פתות אתה פתים ויצקת עליה שמן מנחה הא: ואם מנחת מרחשת
8 קרבנך סלת בשמן תֵעשה: והבאת את המנחה אשר יֵעשה מאלה ליהוה
9 והקריבה אל הכהן והגישה אל המזבח: והרים הכהן מן המנחה את אזכרתה
י והקטיר המזבחה אשה ריח ניחח ליהוה: והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש
קדשים מאשי יהוה:

11 כל המנחה אשר תקריבו ליהוה לא תֵעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא
12 תקטירו ממנו אשה ליהוה: קרבן ראשית תקריבו אתם ליהוה ואל המזבח לא

List of Contributors

Genesis: C. J. Ball (London).
Exodus: Herbert E. Ryle (Cambridge).
Leviticus: S. R. Driver and H. A. White (Oxford).
Numbers: J. A. Paterson (Edinburgh).
5 Deuteronomy: Geo. A. Smith (Glasgow).
Joshua: W. H. Bennett (London).
Judges: Geo. F. Moore (Andover).
Samuel: K. Budde (Strassburg).
Kings: B. Stade (Giessen) and F. Schwally (Strassburg).
10 Isaiah: T. K. Cheyne (Oxford).
Jeremiah: C. H. Cornill (Königsberg).
Ezekiel: C. H. Toy (Cambridge, Mass.).
Hosea: A. Socin (Leipzig).
Joel: Francis Brown (New York).
15 Amos: John Taylor (Winchcombe).
Obadiah: Andrew Harper (Melbourne, Australia).
Jonah: Friedrich Delitzsch (Breslau).
Micah: J. F. McCurdy (Toronto).
Nahum: Alfred Jeremias (Leipzig).
20 Habakkuk: W. H. Ward (New York).
Zephaniah: E. L. Curtis (New Haven).
Haggai: G. A. Cooke (Oxford).
Zechariah: W. R. Harper (Chicago).
Malachi: C. G. Montefiore and I. Abrahams (London).
25 Psalms: J. Wellhausen (Göttingen).
Proverbs: A. Müller* and E. Kautzsch (Halle).
Job: C. Siegfried (Jena).
Song of Songs: Russell Martineau (London).
Ruth: C. A. Briggs (New York).
30 Lamentations: M. Jastrow, Jr. (Philadelphia).†
Ecclesiastes: Paul Haupt (Baltimore).
Esther: T. K. Abbott (Dublin).
Daniel: A. Kamphausen (Bonn).
Ezra: } H. Guthe (Leipzig).
35 Nehemiah: }
Chronicles: R. Kittel (Breslau).

---

* Died September 12th 1892.
† Professor Abraham Kuenen who had agreed to do the book died December 10th 1891.

4,טו הקהל פר בן בקר ·תמים· לחטאת והביאו אתו לפני אהל מועד: וסמכו זקני
16 העדה את ידיהם על ראש הפר לפני יהוה ושחט את הפר לפני יהוה: והביא
17 הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן אצבעו מן הדם והזה שבע
18 פעמים לפני יהוה את פני הפרכת: ומן הדם יתן על קרנֹת המזבח אשר לפני
יהוה אשר באהל מועד ואת כל הדם ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח
19.כ אהל מועד: ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ועשה לפר כאשר עשה
21 לפר החטאת כן יעֲשה לו וכפר עלהם הכהן ונסלח להם: והוציא את הפר אל
מחוץ למחנה ושרף אתו כאשר שרף את הפר הראשון חטאת הקהל הא:
22 אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות יהוה אלהיו אשר לא תֵעשינה
23 בשגגה ואשם: ‹·הודע אליו חטאתו אשר חטא בהּ והביא את קרבנו שעיר
24 עזים זכר תמים: וסמך ידו על ראש השעיר ושחט אתו במקום אשר ישחט·› את
כה העלה לפני יהוה חטאת הא: ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנֹת
26 מזבח העלה ואת דמו ישפך אל יסוד מזבח העלה: ואת כל חלבו יקטיר המזבחה
כחלב זבח השלמים וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו:
27 ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעַם הארץ בעשתהּ אחת מ·כל· מצות יהוה
28 אשר לא תֵעשינה ואשם: ‹·הודע אליו חטאתו אשר חטא ‹עליה› והביא קרבנו
29 שעירת עזים תמימה נקבה על חטאתו אשר חטא: וסמך את ידו על ראש
ל החטאת ושחט את החטאת במקום ·אשר ישחטו את· העלה: ולקח הכהן מדמהּ
31 באצבעו ונתן על קרנֹת מזבח העלה ואת כל דמהּ ישפך אל יסוד המזבח: ואת
כל חלבהּ יסיר כאשר ‹·וסר חלב מעל זבח השלמים והקטיר הכהן המזבחה לריח
ניחח ליהוה וכפר עליו הכהן ונסלח לו:
33.32 ואם כבש יביא קרבנו לחטאת נקבה תמימה יביאנה: וסמך את ידו על
34 ראש החטאת ושחט אתהּ לחטאת במקום אשר ישחט·› את העלה: ולקח
הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנת מזבח העלה ואת כל דמהּ ישפך אל
לה יסוד המזבח: ואת כל חלבהּ יסיר כאשר יוסר חלב הכשב מזבח השלמים
והקטיר הכהן אתם המזבחה על אשי יהוה וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר
חטא ונסלח לו:
5,א ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד
2 ונשא עונו: או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת
3 בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והא ·ידע· ואשם: או כי יגע
4 בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בהּ ונעלם ממנו והא ידע ואשם: או נפש
כי תשבע לבטא בשפתַים להרע או להיטיב לכל אשר יבטא האדם בשבֻעה ונעלם
ה ממנו והא ידע ואשם לאחת מאלה: והיה כי יאשם לאחת מאלה והתודה ‹את
6 חטאתו› אשר חטא עליה: והביא את אשמו ליהוה על חטאתו אשר חטא נקבה
מן הצאן כשבה או שעירת עזים לחטאת וכפר עליו הכהן מחטאתו ·אשר חטא
ונסלח לו·:
7 ואם לא תגיע ידו די שה והביא את אשמו אשר חטא שתי תֹרים או שני
8 בני יונה ליהוה אחד לחטאת ואחד לעלה: והביא אתם אל הכהן והקריב את
9 אשר לחטאת ראשונה ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל: והזה מדם
י החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח חטאת הא: ואת
השני יעשה עלה כמשפט וכפר עליו הכהן מחטאתו אשר חטא ונסלח לו:
11 ואם לא תשיג ידו לשתי תֹרים או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר
חטא עשירת האפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי
12 חטאת הא: והביאהּ אל הכהן וקמץ הכהן ממנה מלוא קמצו את אזכרתהּ והקטיר

2,13 יעלו לריח ניחח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך
מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח:
14 ואם תקריב מנחת בכורים ליהוה אביב קלוי באש גֶּרֶשׂ כרמל תקריב את
16.טו מנחת בכוריך: ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הא: והקטיר הכהן
את אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל לבנתה אשה ליהוה:

3.א ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הא מקריב אם זכר אם נקבה תמים
2 יקריבנו לפני יהוה: וסמך ידו על ראש קרבנו ושחטו פתח אהל מועד וזרקו בני
3 אהרן הכהנים את הדם על המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליהוה
4 את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכלית
ואת החלב אשר עלהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות
ה יסירנה: והקטירו אתו בני אהרן ׳הכהנים׳ המזבחה על העלה אשר על העצים
אשר על האש אשה ריח ניחח ליהוה:
7.6 ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים ליהוה זכר או נקבה תמים יקריבנו: אם
8 כשב הא מקריב את קרבנו והקריב אתו לפני יהוה: וסמך את ידו על ראש
קרבנו ושחט אתו לפני אהל מועד וזרקו בני אהרן ׳הכהנים׳ את דמו על
9 המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליהוה חלבו האליה תמימה לעמת
העָצה יסירנה ואת החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב:
י ואת שתי הכלית ואת החלב אשר עלהן אשר על הכסלים ואת היתרת על
11 הכבד על הכלית יסירנה: והקטירו הכהן המזבחה לחם אשה ליהוה:
13.12 ואם עז קרבנו והקריבו לפני יהוה: וסמך את ידו על ראשו ושחט אתו לפני
14 אהל מועד וזרקו בני אהרן ׳הכהנים׳ את דמו על המזבח סביב: והקריב ממנו
קרבנו אשה ליהוה את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב:
טו ואת שתי הכלית ואת החלב אשר עלהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד
16 על הכלית יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה לריח ניחח ׳ליהוה׳ כל
17 חלב ליהוה: חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו:

4,2.א וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר נפש כי תחטא
3 בשגגה מכל מצות יהוה אשר לא תֵעשינה ועשה מאחת מהנה: אם הכהן
המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים
4 ליהוה לחטאת: והביא את הפר אל פתח אהל מועד לפני יהוה וסמך את ידו
ה על ראש הפר ושחט את הפר לפני יהוה: ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא
6 אתו אל אהל מועד: וטבל הכהן את אצבעו בדם והזה מן הדם שבע פעמים
7 לפני יהוה את פני פרכת הקדש: ונתן הכהן מן הדם על קרנות מזבח קטרת
הסמים לפני יהוה אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח
8 העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלב פר החטאת ירים ממנו את החלב
9 המכסה על הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכלית ואת החלב
אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה:
11.י כאשר יורם משור זבח השלמים והקטירם הכהן על מזבח העלה: ואת עור
12 הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל כרעיו וקרבו ופרשו: והוציא את כל הפר
אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אתו על עצים באש על
שפך הדשן ישרף:
13 ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות
14 יהוה אשר לא תֵעשינה ואשמו: ונודעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו

ושטף במים: כל זכר בכהנים יאכל אתה קדש קדשים הא: וכל חטאת אשר 6,23.22
יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף:

וזאת תורת האשם קדש קדשים הא: במקום אשר ישחטו את העלה ישחטו 7,2.א
את האשם ואת דמו יזרק על המזבח סביב: ואת כל חלבו יקריב ממנו את 3
האליה ואת החלב המכסה את הקרב ׳ואת כל החלב אשר על הקרב׳: ואת 4
שתי הכלית ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על
הכלית יסירנה: והקטיר אתם הכהן המזבחה אשה ליהוה אשם הא: כל זכר 6.ה
בכהנים יאכלנו במקום קדוש יֵאכל קדש קדשים הא: כחטאת כאשם תורה אחת 7
להם הכהן אשר יכפר בו לו יהיה: והכהן המקריב את עלת איש עור העלה 8
אשר הקריב לכהן לו יהיה: וכל מנחה אשר תאפה בתנור וכל נעשה במרחשת 9
ועל מַחֲבת לכהן המקריב אתה לו תהיה: וכל מנחה בלולה בשמן וחֲרבה לכל י
בני אהרן תהיה איש כאחיו:

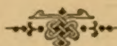
וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב ליהוה: אם על תודה יקריבנו והקריב 12.11
על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מֻרבכת
חלת בלולת בשמן: על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו: והקריב 14.13
ממנו אחד מכל קרבן תרומה ליהוה לכהן הזרק את דם השלמים לו יהיה: ובשר טו
זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בקר: ואם נדר או נדבה 16
זבח קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת והנותר ממנו יאכל: והנותר 17
מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף: ואם הֵאכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום 18
השלישי לא יֵרצה המקריב אתו לא יֵחשב לו פגול יהיה והנפש האכלת ממנו
עונה תשא: והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור 19
יאכל בשר: והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר ליהוה וטמאתו עליו כ
ונכרתה הנפש ההא מעמיה: ונפש כי תגע בכל טמא בטמאת אדם או בבהמה 21
טמאה או בכל שקץ טמא ואכל מבשר זבח השלמים אשר ליהוה ונכרתה הנפש
ההא מֵעמיה:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר כל חלב שור וכשב 23.22
ועז לא תאכלו: וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלֻהו: 24
כי כל אכל חלב מן הבהמה אשר יקריב ממנה אשה ליהוה ונכרתה הנפש כה
האכלת מעמיה: וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל נפש 27.26
אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההא מעמיה:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר המקריב את 29.28
זבח שלמיו ליהוה יביא את קרבנו ליהוה מזבח שלמיו: ידיו תביאינה את אשי ל
יהוה את החלב על החזה יביאנו את החזה להניף אתו תנופה לפני יהוה: והקטיר 31
הכהן את החלב המזבחה והיה החזה לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין תתנו 32
תרומה לכהן מזבחי שלמיכם: המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן 33
לו תהיה שוק הימין למנה: כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת 34
בני ישראל מזבחי שלמיהם ואתן אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני
ישראל:

זאת מִשְׁחַת אהרן ומִשְׁחַת בניו מאשי יהוה ביום הקריב אתם לכהן ליהוה: לה
אשר צוה יהוה לתת להם ביום משחו אתם מאת בני ישראל חקת עולם לדרתם: 36

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים: אשר 38.37
צוה יהוה את משה בהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם
ליהוה במדבר סיני:

5,13 המזבחה על אשי יהוה חטאת הא: וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת
מאלה ונסלח לו והיתה לכהן כמנחה:

טו.14 וידבר יהוה אל משה לאמר: נפש כי תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי
יהוה והביא את אשמו ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל
16 הקדש לאשם: ואת אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמישתו יוסף עליו ונתן
אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו:
17 ונפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ולא
18 ידע ואשם ונשא עונו: והביא איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן
19 וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג והא לא ידע ונסלח לו: אשם הא אשם
אשם ליהוה:
כ.21 וידבר יהוה אל משה לאמר: נפש כי תחטא ומעלה מעל ביהוה וכחש
22 בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: או מצא אבדה
וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהנה:
23 והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או
24 את הפקדון אשר הפקד אתו או את האבדה אשר מצא: או מכל אשר ישבע
עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתו יסף עליו לאשר הא לו יתננו ביום
כה אשמתו: ואת אשמו יביא ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל
26 הכהן: וכפר עליו הכהן לפני יהוה ונסלח לו על אחת מכל אשר יעשה
לאשמה בה:

א.6,2 וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת
העלה הא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח
3 תוקד בו: ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר
4 תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש
ה בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: והאש על
המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה
6 העלה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה:
7 וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יהוה אל פני המזבח:
8 והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה אשר על המנחה
9 והקטיר המזבחה ריח ניחח אזכרתה ליהוה: והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו
י מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ חלקם
11 נתתי אתה מאשי קדש קדשים הא כחטאת וכאשם: כל זכר בבני אהרן יאכלנה
חק עולם לדרתיכם מאשי יהוה כל אשר יגע בהם יקדש:
13.12 וידבר יהוה אל משה לאמר: זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום
המשח אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב:
14 על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה .... מנחת פתים תקריב ריח ניחח
טו ליהוה: והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליהוה כליל תקטר:
16 וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל:
18.17 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו לאמר זאת תורת
החטאת במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת לפני יהוה קדש קדשים
כ.19 הא: הכהן המחטא אתה יאכלנה במקום קדש תאכל בחצר אהל מועד: כל
אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה על הבגד אשר יזה עליה תכבס
21 במקום קדש: וכלי חרש אשר תבשל בו ישבר ואם בכלי נחשת בשלה ומרק

תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה: ושור 9,4
ואיל לשלמים לזבח לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן כי היום יהוה נרא֗ה אליכם:
ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה
יהוה: ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו וירא אליכם כבוד יהוה: 6
ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך 7
ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה: ויקרב אהרן אל 8
המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו: ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל 9
אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: ואת החלב י
ואת הכלית ואת היתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה יהוה
את משה: ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה: וישחט את העלה 12.11
וימצאו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב: ואת העלה המציאו 13
אליו לנתחיה ואת הראש ויקטר על המזבח: וירחץ את הקרב ואת הכרעים ויקטר 14
על העלה המזבחה: ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם טו
וישחטהו ויחטאהו כראשון: ויקרב את העלה ויעשה כמשפט: ויקרב את המנחה 17.16
וימלא כפו ממנה ויקטר על המזבח מלבד עלת הבקר: וישחט את השור ואת 18
האיל זבח השלמים אשר לעם וימצאו בני אהרן את הדם אליו ויזרקהו על המזבח
סביב: ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והכלית ויתרת הכבד: 19
וישימו את החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה: ואת החזות ואת שוק 21.כ
הימין הניף אהרן תנופה לפני יהוה כאשר צוה יהוה את משה: וישא אהרן 22
את ידא־ו אל העם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והשלמים: ויבא משה 23
ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד יהוה אל כל העם: ותצא 24
אש מלפני יהוה ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים וירא כל העם
וירנו ויפלו על פניהם:

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת 10,א
ויקריבו לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני יהוה ותאכל 2
אותם וימתו לפני יהוה: ויאמר משה אל אהרן הא אשר דבר יהוה לאמר 3
בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן: ויקרא משה אל מישאל ואל 4
אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש
אל מחוץ למחנה: ויקרבו וישאם בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר דבר משה: ה
ויאמר משה אל אהרן ולאלעזר ולאיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא 6
תפרמו ולא תמתו ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה
אשר שרף יהוה: ומפתח אהל מועד לא תצאו פן תמתו כי שמן משחת יהוה 7
עליכם ויעשו כדבר משה:

וידבר יהוה אל אהרן לאמר: יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם 9.8
אל אהל מועד ולא תמתו חקת עולם לדרתיכם: * * * * * ולהבדיל בין הקדש י
ובין החל ובין הטמא ובין הטהור: ולהורת את בני ישראל את כל החקים 11
אשר דבר יהוה אליהם ביד משה:

וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים קחו את המנחה 12
הנותרת מאשי יהוה ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים הא: ואכלתם 13
אתה במקום קדוש כי חקך וחק בניך הא מאשי יהוה כי כן צויתי: ואת 14
חזה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו במקום טהור אתה ובניך ובנתיך אתך
כי חקך וחק בניך נתנו מזבחי שלמי בני ישראל: שוק התרומה וחזה התנופה טו
על אשי החלבים יביאו להניף תנופה לפני יהוה והיה לך ולבניך אתך לחק
עולם כאשר צוה יהוה:

8,א.2 וידבר יהוה אל משה לאמר: קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים ואת
3 שמן המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות: ואת כל העדה
4 הקהל אל פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ותקהל העדה אל
ה פתח אהל מועד: ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה יהוה לעשות:
6.7 ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים: ויתן עליו את הכתנת ויחגר
אתו באבנט וילבש אתו את המעיל ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד
8 ויאפד לו בו: וישם עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התמים:
9 וישם את המצנפת על ראשו וישם על המצנפת אל מול פניו את ציץ הזהב נזר
י הקדש כאשר צוה יהוה את משה: ויקח משה את שמן המשחה וימשח את המשכן
11 ואת כל אשר בו ויקדש אתם: ויז ממנו על המזבח שבע פעמים וימשח את המזבח
12 ואת כל כליו ואת הכיר ואת כנו לקדשם: ויצק משמן המשחה על ראש אהרן
13 וימשח אתו לקדשו: ויקרב משה את בני אהרן וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט
14 ויחבש להם מגבעות כאשר צוה יהוה את משה: ויגש את פר החטאת ויסמך
טו אהרן ובניו את ידיהם על ראש פר החטאת: וישחט ויקח משה את הדם ויתן
על קרנות המזבח סביב באצבעו ויחטא את המזבח ואת הדם יצק אל יסוד
16 המזבח ויקדשהו לכפר עליו: ויקח את כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת
17 הכבד ואת שתי הכלית ואת חֶלְבְּהֶן ויקטר משה המזבחה: ואת הפר ואת ערו
18 ואת בשרו ואת פרשו שרף באש מחוץ למחנה כאשר צוה יהוה את משה: ויקרב
19 את איל העלה ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל: וישחט ויזרק משה
כ את הדם על המזבח סביב: ואת האיל נתח לנתחיו ויקטר משה את הראש ואת
21 הנתחים ואת הפדר: ואת הקרב ואת הכרעים רחץ במים ויקטר משה את כל
האיל המזבחה עלה הא לריח ניחח אשה הא ליהוה כאשר צוה יהוה את
22 משה: ויקרב את האיל השני איל המלאים ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש
23 האיל: וישחט ויקח משה מדמו ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית ועל בהן ידו
24 הימנית ועל בהן רגלו הימנית: ויקרב את בני אהרן ויתן משה מן הדם על
תנוך אזנם הימנית ועל בהן ידם הימנית ועל בהן רגלם הימנית ויזרק משה
כה את הדם על המזבח סביב: ויקח את החלב ·את· האליה ואת כל החלב אשר
על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכלית ואת חֶלְבְּהֶן ואת שוק הימין:
26 ומסל המצות אשר לפני יהוה לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק
27 אחד וישם על החלבים ועל שוק הימין: ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפי
28 בניו וינף אתם תנופה לפני יהוה: ויקח משה אתם מעל כפיהם ויקטר המזבחה
29 על העלה מלאים הם לריח ניחח אשה הא ליהוה: ויקח משה את החזה ויניפהו
תנופה לפני יהוה מאיל המלאים למשה היה למנה כאשר צוה יהוה את משה:
ל ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על המזבח ויז על אהרן ·ו·על בגדיו
ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ויקדש את אהרן ·ו·את בגדיו ואת בניו ואת בגדי
31 בניו אתו: ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד
ושם תאכלו אתו ואת הלחם אשר בסל המלאים כאשר ‹צ›ויתי לאמר אהרן ובניו
32.33 יאכלהו: והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו: ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת
34 ימים עד יום מלאת ימי מלאיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם: כאשר עשה
לה ביום הזה צוה יהוה לעשת לכפר עליכם: ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה
36 שבעת ימים ושמרתם את משמרת יהוה ולא תמותו כי כן צויתי: ויעש אהרן
ובניו את כל הדברים אשר צוה יהוה ביד משה:

9,א.2 ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר אל אהרן
3 קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני יהוה: ואל בני ישראל

ונגע בנבלתם יטמא: וכי יפל מנבלתם על כל זרע זרוע אשר יזרע טהור הא: 11,37
וכי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הא לכם: 38
וכי ימות מן הבהמה אשר הא לכם לאכלה הנגע בנבלתה יטמא עד הערב: 39
והאכל מנבלתה יכבס בגדיו יטמא עד הערב והנשא את נבלתה יכבס בגדיו וטמא 40
עד הערב:

וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ הא לא יאכל: כל הולך על גחון וכל 41.42
הולך על ארבע עד כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום
כי שקץ הם: אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם 43
ונטמאתם בם: כי אני יהוה אלהיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני 44
ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ: כי אני יהוה המעלה 45
אתכם מארץ מצרים להית לכם לאלהים והייתם קדשים כי קדוש אני:
זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת במים ולכל נפש השרצת 46
על הארץ: להבדיל בין הטמא ובין הטהר ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר 47
לא תאכל:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה 12.1.2
זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא: וביום השמיני ימול בשר ערלתו: 3
ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא 4
תבא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה וששים יום 5
וששת ימים תשב על דמי טהרה: ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש 6
בן שנתו לעלה ובן יונה או תר לחטאת אל פתח אהל מועד אל הכהן: והקריבו 7
לפני יהוה וכפר עליה וטהרה ממקר דמיה זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה:
ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד 8
לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה:

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או 13,1.2
ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל
אחד מבניו הכהנים: וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע הפך לבן 3
ומראה הנגע עמק מעור בשרו נגע צרעת הא וראהו הכהן וטמא אתו: ואם 4
בהרת לבנה הא בעור בשרו ועמק אין מראה מן העור ושערה לא הפך לבן
והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים: וראהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע 5
עמד בעיניו לא פשה הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים שנית: וראה הכהן 6
אתו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן
מספחת הא וכבס בגדיו וטהר: ואם פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראתו 7
אל הכהן לטהרתו ונראה שנית אל הכהן: וראה הכהן והנה פשתה המספחת 8
בעור וטמאו הכהן צרעת הא:
‹›נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן: וראה הכהן והנה שאת 9.10
לבנה בעור והא הפכה שער לבן ומחית בשר חי בשאת: צרעת נושנת הא 11
בעור בשרו וטמאו הכהן לא יסגרנו כי טמא הא: ואם פרוח תפרח הצרעת בעור 12
וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו לכל מראה עיני הכהן:
וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע כלו הפך לבן 13
טהור הא: וביום הראות בו בשר חי יטמא: וראה הכהן את הבשר החי וטמאו 14.15
הבשר החי טמא הא צרעת הא: או כי ישוב הבשר החי ונהפך ללבן ובא אל 16
הכהן: וראהו הכהן והנה נהפך הנגע ללבן וטהר הכהן את הנגע טהור הא: 17

10.16 ואת שעיר החמאת דרש דרש משה והנה שרף ויקצף על אלעזר ועל איתמר
17 בני אהרן הנותרם לאמר: מדוע לא אכלתם את החמאת במקום הקדש כי
קדש קדשים הא ואתה נתן לכם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני יהוה:
18 הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכול תאכלו אתה בקדש כאשר
19 צויתי: וידבר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חמאתם ואת עלתם לפני
כ יהוה ותקראנה אתי כאלה ואכלתי חמאת היום הֲייטב בעיני יהוה: וישמע משה
וייטב בעיניו:

II,2.א וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר אלהם: דברו אל בני ישראל לאמר
3 זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה ושסעת
4 שסע פרסת מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו: אך את זה לא תאכלו ממעלי
הגרה וממפרסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הא ופרסה איננו מפריס ממא
6.ו הא לכם: ואת השפן כי מעלה גרה הא ופרסה לא יפרים ממא הא לכם: ואת
7 הארנבת כי מעלת גרה הא ופרסה לא הפריסה ממאה הא לכם: ואת החזיר כי
8 מפרים פרסה הא ושסע שסע פרסה והא גרה לא יגר ממא הא לכם: מבשרם
לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו ממאים הם לכם:
9 את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנַפיר וקשקשת במים בימים
י ובנחלים אתם תאכלו: וכל אשר אין לו סנַפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל
11 שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הם לכם: ושקץ יהיו לכם מבשרם
12 לא תאכלו ואת נבלתם תשקצו: כל אשר אין לו סנַפיר וקשקשת במים שקץ
הא לכם:
13 ואת אלה תשקצו מן העוף לא יֵאכלו שקץ הם את הנשר ואת הפרס ואת
16-14 העזניה: ואת הדאה ואת האיה למינה: את כל ערב למינו: ואת בת היענה
18.17 ואת התחמס ואת השחף ואת הנץ למינהו: ואת הכום ואת הינשוף: ואת
19 התנשמת ואת הקאת ואת הרחם ואת השָלָך: ואת החסידה ואת האנפה
למינה ואת הדוכיפת ואת העמלף:
21.כ כל שרץ העוף ההלך על ארבע שקץ הא לכם: אך את זה תאכלו מכל
שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לא כרעים ממעל לרגליו לנתר בהן על
22 הארץ: את אלה מהם תאכלו את הארבה למינו ואת הסלעם למינהו ואת החרגל
23 למינהו ואת החגב למינהו: וכל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הא לכם:
כה.24 ולאלה תממאו כל הנגע בנבלתם יממא עד הערב: וכל הנשא מנבלתם
26 יכבס בגדיו וממא עד הערב: לכל הבהמה אשר הא מפרסת פרסה ושסע איננה
27 שסעת וגרה איננה מעלה ממאים הם לכם כל הנגע בהם יממא: וכל הולך על
כפיו בכל החיה ההלכת על ארבע ממאים הם לכם כל הנגע בנבלתם יממא
28 עד הערב: והנשא את נבלתם יכבס בגדיו וממא עד הערב ממאים המה לכם:
29 וזה לכם הממא בשרץ השרץ על הארץ החלד והעכבר והצב למינהו:
ל.31 והאנקה והכח והלטאה והחמט והתנשמת: אלה הממאים לכם בכל השרץ
32 כל הנגע בהם במתם יממא עד הערב: וכל אשר יפל עליו מהם במתם יממא
מכל כלי עץ או בגד או עור או שק כל כלי אשר יֵעשה מלאכה בהם במים
33 יובא וממא עד הערב ומהר: וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו כל אשר
34 בתוכו יממא ואתו תשברו: מכל האכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יממא
לה וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יממא: וכל אשר יפל מנבלתם עליו יממא תנור
36 וכירים יֻתָּץ ממאים הם וממאים יהיו לכם: אך מעין ובור מקוה מים יהיה מהור

בבגד או בשתי או בערב או בכל כלי עור: וצוה הכהן וכבסו את אשר בו 13,54
הנגע והסגירו שבעת ימים שנית: וראה הכהן אחרי הֻכַּבֵּס את הנגע והנה לא 55
הפך הנגע את עינו והנגע לא פשה טמא הא באש תשרפנו פְּחֶתֶת הא בקרחתו
או בגבחתו: ואם ראה הכהן והנה כַהה הנגע אחרי הֻכַּבֵּס אתו וקרע אתו מן 56
הבגד או מן העור או מן השתי או מן הערב: ואם תֵּראה עוד בבגד או בשתי 57
או בערב או בכל כלי עור פרחת הא באש תשרפנו את אשר בו הנגע:
והבגד או השתי או הערב או כל כלי העור אשר תכבס וסר מהם הנגע וכֻבס 58
שנית וטהר:

זאת תורת נגע צרעת בגד הצמר או הפשתים או השתי או הערב או כל 59
כלי עור לטהרו או לטמאו:

וידבר יהוה אל משה לאמר: זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא 14,1.2
אל הכהן: ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן 3
הצרוע: וצוה הכהן ולקח לַמִּטַּהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת 4
ואזב: וצוה הכהן ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים: את 5.6
הצפר החיה יקח אתה ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת האזב וטבל אותם
ואת הצפר החיה בדם הצפר השְׁחֻטה על המים החיים: והזה על המִטַּהר מן 7
הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה על פני השדה: וכבס המטהר 8
את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב
מחוץ לאהלו שבעת ימים: והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו 9
ואת זקנו ואת גבֹת עיניו ואת כל שערו יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו
במים וטהר:

וביום השמיני יקח שני כבשים תמימם וכבשה אחת בת שנתה תמימה 10
ושלשה עשרֹנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: והעמיד הכהן המטהר 11
את האיש המטהר ואתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ולקח הכהן את הכבש 12
האחד והקריב אתו לאשם ואת לג השמן והניף אתם תנופה לפני יהוה: ושחט 13
את הכבש במקום אשר ישחטו את החטאת ואת העלה במקום הקדש כי
כחטאת האשם הא לכהן קדש קדשים הא: ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן 14
על תנוך און המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית: ולקח 15
הכהן מלֹג השמן ויצק על כף הכהן השמאלית: וטבל הכהן את אצבעו הימנית 16
מן השמן אשר על כפו השמאלית והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני
יהוה: ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן על תנוך און המטהר הימנית ועל 17
בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם: והנותר בשמן אשר על 18
כף הכהן יתן על ראש המטהר וכפר עליו הכהן לפני יהוה: ועשה הכהן את 19
החטאת וכפר על המטהר מטמאתו ואחר ישחט את העלה: והעלה הכהן את 20
העלה ואת המנחה המזבחה וכפר עליו הכהן וטהר:

ואם דל הא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו 21
ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן: ושתי תרים או שני בני 22
יונה אשר תשיג ידו והיה אחד חטאת והאחד עלה: והביא אתם ביום השמיני 23
לטהרתו אל הכהן אל פתח אהל מועד לפני יהוה: ולקח הכהן את כבש האשם 24
ואת לג השמן והניף אתם הכהן תנופה לפני יהוה: ושחט את כבש האשם 25
ולקח הכהן מדם האשם ונתן על תנוך און המטהר הימנית ועל בהן ידו
הימנית ועל בהן רגלו הימנית: ומן השמן יצק הכהן על כף הכהן השמאלית: 26
והזה הכהן באצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית שבע פעמים 27

13.19.18 ובשר כי יהיה [2]בערו שחין ונרפא: והיה במקום השחין שאת לבנה או
20 בהרת לבנה ארמדמת ונראה אל הכהן: וראה הכהן והנה מראה שפל מן העור
21 ושערה הפך לבן וטמאו הכהן נגע צרעת הא בשחין פרחה: ואם יראנה הכהן
והנה אין בה שער לבן ושפלה איננה מן העור והא כהה והסגירו הכהן שבעת
23 22 ימים: ואם פשה תפשה בעור וטמא הכהן אתו נגע הא: ואם תחתיה תעמד הבהרת
לא פשתה צרבת השחין הא וטהרו הכהן:
24 או בשר כי יהיה בערו מכות אש והיתה מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת
25 או לבנה: וראה אתה הכהן והנה נהפך שער לבן בבהרת ומראה עמק מן העור
26 צרעת הא במכוה פרחה וטמא אתו הכהן נגע צרעת הא: ואם יראנה הכהן
והנה אין בבהרת שער לבן ושפלה איננה מן העור והא כהה והסגירו הכהן
27 שבעת ימים: וראהו הכהן ביום השביעי אם פשה תפשה בעור וטמא הכהן אתו
28 נגע צרעת הא: ואם תחתיה תעמד הבהרת לא פשתה בעור והא כהה שאת
המכוה הא וטהרו הכהן כי צרבת המכוה הא:
30.29 ואיש או אשה כי יהיה בו נגע בראש או בזקן: וראה הכהן את הנגע והנה
מראהו עמק מן העור ובו שער צהב דק וטמא אתו הכהן נתק הא צרעת הראש
31 או הזקן הא: וכי יראה הכהן את נגע הנתק והנה אין מראהו עמק מן העור
32 ושער שחר אין בו והסגיר הכהן את נגע הנתק שבעת ימים: וראה הכהן את
הנגע ביום השביעי והנה לא פשה הנתק ולא היה בו שער צהב ומראה הנתק
33 אין עמק מן העור: והתגלח ואת הנתק לא יגלח והסגיר הכהן את הנתק שבעת
34 ימים שנית: וראה הכהן את הנתק ביום השביעי והנה לא פשה הנתק בעור
35 ומראהו איננו עמק מן העור וטהר אתו הכהן וכבס בגדיו וטהר: ואם פשה
36 יפשה הנתק בעור אחרי טהרתו: וראהו הכהן והנה פשה הנתק בעור לא יבקר
37 הכהן לשער הצהב טמא הא: ואם בעינ ו עמד הנתק ושער שחר צמח בו נרפא
הנתק טהור הא וטהרו הכהן:
39.38 ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרת לבנת: וראה הכהן והנה
בעור בשרם בהרת כהות לבנת בהק הא פרח בעור טהור הא:
41.40 ואיש כי ימרט ראשו קרח הא טהור הא: ואם מפאת פניו ימרט ראשו
42 גבח הא טהור הא: וכי יהיה בקרחת או בגבחת נגע לבן אדמדם צרעת פרחת
43 הא בקרחתו או בגבחתו: וראה אתו הכהן והנה שאת הנגע לבנה אדמדמת
44 בקרחתו או בגבחתו כמראה צרעת עור בשר: איש צרוע הא טמא הא טמא
יטמאנו הכהן בראשו נגעו:
45 והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה
46 וטמא טמא יקרא: כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הא בדד ישב מחוץ למחנה
מושבו:
48.47 והבגד כי יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים: או בשתי או
49 בערב לפשתים ולצמר או בעור או בכל מלאכת עור: והיה הנגע ירקרק או
אדמדם בבגד או בעור או בשתי או בערב או בכל כלי עור נגע צרעת הא
51.50 והראה את הכהן: וראה הכהן את הנגע והסגיר את הנגע שבעת ימים: וראה
את הנגע ביום השביעי כי פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב או בעור לכל
52 אשר יעשה העור למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הא: ושרף את הבגד או
את השתי או את הערב בצמר או בפשתים או את כל כלי העור אשר יהיה בו
53 הנגע כי צרעת ממארת הא באש תשרף: ואם יראה הכהן והנה לא פשה הנגע

(2) 13,19 בו

15 וכל אשר יגע בו הזב וידיו לא שטף במים וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד
12 הערב: וכלי חרש אשר יגע בו הזב ישבר וכל כלי עץ ישטף במים:
13 וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בשרו
14 במים חיים וטהר: וביום השמיני יקח לו שתי תרים או שני בני יונה ובא
טו לפני יהוה אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן: ועשה אתם הכהן אחד חטאת
והאחד עלה וכפר עליו הכהן לפני יהוה מזובו:
16 ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע ורחץ במים את כל בשרו וטמא עד הערב:
18.17 וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע וכבס במים וטמא עד הערב: ואשה
אשר ישכב איש אתה שכבת זרע ורחצו במים וטמאו עד הערב:
19 ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדתה וכל
כ הנגע בה יטמא עד הערב: וכל אשר תשכב עליו בנדתה יטמא וכל אשר תשב
22.21 עליו יטמא: וכל הנגע במשכבה יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: וכל
23 הנגע בכל כלי אשר תשב עליו יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: ואם על
24 המשכב הא או על הכלי אשר הא ישבת עליו בנגעו בו יטמא עד הערב: ואם
שכב ישכב איש אתה ותהי נדתה עליו וטמא שבעת ימים וכל המשכב אשר
ישכב עליו יטמא:
כה ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים בלא עת נדתה או כי תזוב על נדתה
26 כל ימי זוב טמאתה כימי נדתה תהיה טמאה הא: כל המשכב אשר תשכב
עליו כל ימי זובה כמשכב נדתה יהיה לה וכל הכלי אשר תשב עליו טמא
27 יהיה כטמאת נדתה: וכל הנוגע בם יטמא וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב:
29.28 ואם טהרה מזובה וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר: וביום השמיני
תקח לה שתי תרים או שני בני יונה והביאה אותם אל הכהן אל פתח אהל
ל מועד: ועשה הכהן את האחד חטאת ואת האחד עלה וכפר עליה הכהן לפני
יהוה מזוב טמאתה:
31 והזרתם את בני ישראל מטמאתם ולא ימתו בטמאתם בטמאם את משכני
אשר בתוכם:
33.32 זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע לטמאה בה: והדוה בנדתה
והזב את זובו לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם טמאה:

16,א וידבר יהוה אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני יהוה וימתו:
2 ויאמר יהוה אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית
לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארן ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת:
4.3 בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה: כתנת בד קדש
ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף בגדי
ה קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם: ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי
6 עזים לחטאת ואיל אחד לעלה: והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר
7 בעדו ובעד ביתו: ולקח את שני השעירם והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל
8 מועד: ונתן אהרן על שני השעירם גרלות גורל אחד ליהוה וגורל אחד לעזאזל:
י.9 והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגורל ליהוה ועשהו חטאת: והשעיר
אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי לפני יהוה לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל
המדברה:
11 והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט את
12 פר החטאת אשר לו: ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני יהוה

14,28 לפני יהוה: ונתן הכהן מן השמן אשר על כפו על תנוך אזן המטהר הימנית
29 ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על מקום דם האשם: והנותר מן
ל השמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר לכפר עליו לפני יהוה: ועשה
31 את האחד מן התרים או מן בני היונה מאשר תשיג ידו: [a]את האחד חטאת
32 ואת האחד עלה על המנחה וכפר הכהן על המטהר לפני יהוה: זאת תורת אשר
בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו בטהרתו:
34·33 וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני
לה נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם: ובא אשר לו הבית
36 והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית: וצוה הכהן ופנו את הבית בטרם יבא
הכהן לראות את הנגע ולא יטמא כל אשר בבית ואחר כן יבא הכהן לראות
37 את הבית: וראה את הנגע והנה הנגע בקירת הבית שקערורת ירקרקת או
38 אדמדמת ומראיהן שפל מן הקיר: ויצא הכהן מן הבית אל פתח הבית והסגיר
39 את הבית שבעת ימים: ושב הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירת
מ הבית: וצוה הכהן וחלצו את האבנים אשר בהן הנגע והשליכו אתהן אל מחוץ
41 לעיר אל מקום טמא: ואת הבית יקצע מבית סביב ושפכו את העפר אשר הקצ·ע·ו
42 אל מחוץ לעיר אל מקום טמא: ולקחו אבנים אחרות והביאו אל תחת האבנים
43 ועפר אחר יקח·ו· וטח·ו· את הבית: ואם ישוב הנגע ופרח בבית אחר חלץ
44 את האבנים ואחרי הקצ·ע· את הבית ואחרי הטוח: ובא הכהן וראה והנה
מה פשה הנגע בבית צרעת ממארת הא בבית טמא הא: ונתצ·ו· את הבית את
אבניו ואת עציו ואת כל עפר הבית והוציא·ו· אל מחוץ לעיר אל מקום טמא:
47·46 והבא אל הבית כל ימי הסגיר אתו יטמא עד הערב: והשכב בבית יכבס את
48 בגדיו והאכל בבית יכבס את בגדיו: ואם בא יבא הכהן וראה והנה לא פשה
49 הנגע בבית אחרי הטח את הבית וטהר הכהן את הבית כי נרפא הנגע: ולקח
נ לחטא את הבית שתי צפרים ועץ ארז ושני תולעת ואזב: ושחט את הצפר האחת
51 אל כלי חרש על מים חיים: ולקח את עץ הארז ואת האזב ואת שני התולעת
ואת הצפר החיה וטבל אתם בדם הצפר השחוטה ובמים החיים והזה אל הבית
52 שבע פעמים: וחטא את הבית בדם הצפור ובמים החיים ובצפר החיה ובעץ
53 הארז ובאזב ובשני התולעת: ושלח את הצפר החיה אל מחוץ לעיר אל פני
השדה וכפר על הבית וטהר:
56·54 זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק: ולצרעת הבגד ולבית: ולשאת ולספחת
57 ולבהרת: להורת ביום הטמא וביום הטהר זאת תורת הצרעת:

15,2.א וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: דברו אל בני ישראל ואמרתם אלהם
3 איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הא: וזאת תהיה טמאתו בזובו רר
4 בשרו את זובו או החתים בשרו מזובו טמאתו הא: כל המשכב אשר ישכב
ה עליו הזב יטמא וכל הכלי אשר ישב עליו יטמא: ואיש אשר יגע במשכבו יכבס
6 בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: והישב על הכלי אשר ישב עליו הזב
7 יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: והנגע בבשר הזב יכבס בגדיו ורחץ
8 במים וטמא עד הערב: וכי ירק הזב בטהור וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד
·9 הערב: וכל המרכב אשר ירכב עליו הזב יטמא: וכל הנגע בכל אשר יהיה
11 תחתיו יטמא עד הערב והנושא אותם יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב:

(a) 14.31 את אשר תשיג ידו

ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם ונתתי פני 17,י
בנפש האכלת את הדם והכרתי אתה מקרב עמה: כי נפש הבשר בדם הא ואני 11
נתתיו לכם על המזבח לכפר על נפשתיכם כי הדם הא בנפש יכפר: על כן אמרתי 12
לבני ישראל כל נפש מכם לא תאכל דם והגר הגר בתוככם לא יאכל דם:
ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יצוד ציד חיה או עוף 13
אשר יאכל ושפך את דמו וכסהו בעפר: כי נפש כל בשר דמו בנפשו הא ואמר 14
לבני ישראל דם כל בשר לא תאכלו כי נפש כל בשר דמו הא כל אכליו יכרת:
וכל נפש אשר תאכל נבלה וטרפה באזרח ובגר וכבס בגדיו ורחץ במים טו
וטמא עד הערב וטהר: ואם לא יכבס ובשרו לא ירחץ ונשא עונו: 16

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אני יהוה 18,2.א
אלהיכם: כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען 3
אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו: את משפטי תעשו 4
ואת חקתי תשמרו ללכת בהם אני יהוה אלהיכם: ושמרתם את חקתי ואת משפטי ה
אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני יהוה:
איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יהוה: ערות אביך 7.6
וערות אמך לא תגלה אמך הא לא תגלה ערותה: ערות אשת אביך לא תגלה 8
ערות אביך הא: ערות אחותך בת אביך או בת אמך מולדת בית או מולדת 9
חוץ לא תגלה ערותן: ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה ערותן כי ערותך י
הנה: ערות בת אשת אביך מולדת אביך אחותך הא לא תגלה ערותה: ערות 12.11
אחות אביך לא תגלה שאר אביך הא: ערות אחות אמך לא תגלה כי שאר 13
אמך הא: ערות אחי אביך לא תגלה אל אשתו לא תקרב דדתך הא: ערות טו.14
כלתך לא תגלה אשת בנך הא לא תגלה ערותה: ערות אשת אחיך לא תגלה 16
ערות אחיך הא: ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא 17
תקח לגלות ערותה שארך הנה זמה הא: ואשה אל אחתה לא תקח לצרר 18
לגלות ערותה עליה בחייה:
ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה: ואל אשת עמיתך לא תתן כ.19
שכבתך לזרע לטמאה בה: ומזרעך לא תתן להעביר למלך ולא תחלל את שם 21
אלהיך אני יהוה: ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה הא: ובכל בהמה 23.22
לא תתן שכבתך לטמאה בה ואשה לא תעמד לפני בהמה לרבעיה תבל הא:
אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם: 24
ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישביה: ושמרתם אתם את כה.26
חקתי ואת משפטי ולא תעשו מכל התועבת האלה האזרח והגר הגר בתוככם:
כי את כל התועבת האלה עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ: ולא 28.27
תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוים אשר לפניכם: כי 29
כל אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם: ושמרתם ל
את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו
בהם אני יהוה אלהיכם:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אלהם 19,2.א
קדשים תהיו כי קדוש אני יהוה אלהיכם: איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי 3
תשמרו אני יהוה אלהיכם:
אל תפנו אל האלילם ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני יהוה אלהיכם: 4
וכי תזבחו זבח שלמים ליהוה לרצנכם תזבחהו: ביום זבחכם יאכל וממחרת 6.ה

16,13 ומלא חפניו קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת: ונתן את הקטרת על האש
14 לפני יהוה וכסה ענן הקטרת את הכפרת אשר על העדות ולא ימות: ולקח
מדם הפר והזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע פעמים
15 מן הדם באצבעו: ושחט את שעיר החטאת אשר לעם והביא את דמו אל
מבית לפרכת ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר והזה אתו על הכפרת ולפני
16 הכפרת: וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה
17 לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם: וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו
לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל:
18 ויצא אל המזבח אשר לפני יהוה וכפר עליו ולקח מדם הפר ומדם השעיר
19 ונתן על קרנות המזבח סביב: והזה עליו מן הדם באצבעו שבע פעמים וטהרו
20 וקדשו מטמאת בני ישראל: וכלה מכפר את הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח
21 והקריב את השעיר החי: וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי והתודה
עליו את כל עונת בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם ונתן אתם על
22 ראש השעיר ושלח ביד איש עתי המדברה: ונשא השעיר עליו את כל עונתם
אל ארץ גזרה ושלח את השעיר במדבר:
23 ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבאו אל הקדש
24 והניחם שם: ורחץ את בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו ויצא ועשה את
25 עלתו ואת עלת העם וכפר בעדו ובעד העם: ואת חלב החטאת יקטיר המזבחה:
26 והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא
27 אל המחנה: ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר
בקדש יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו באש את ערתם ואת בשרם ואת פרשם:
28 והשרף אתם יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא אל המחנה:
29 והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם
30 וכל מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר בתוככם: כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר
31 אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו: שבת שבתון הא לכם ועניתם את
32 נפשתיכם חקת עולם: וכפר הכהן אשר ימשח אתו ואשר ימלא את ידו לכהן
33 תחת אביו ולבש את בגדי הבד בגדי הקדש: וכפר את מקדש הקדש ואת
34 אהל מועד ואת המזבח יכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר: והיתה זאת
לכם לחקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה ויעש כאשר
צוה יהוה את משה:

17,1.2 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל
3 ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: איש איש מבית ישראל אשר ישחט
4 שור או כשב או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה: ואל פתח אהל מועד
לא הביאו להקריב קרבן ליהוה לפני משכן יהוה דם יחשב לאיש ההא דם שפך
5 ונכרת האיש ההא מקרב עמו: למען אשר יביאו בני ישראל את זבחיהם אשר הם
זבחים על פני השדה והביאם ליהוה אל פתח אהל מועד אל הכהן וזבחו זבחי
6 שלמים ליהוה אותם: וזרק הכהן את הדם על מזבח יהוה פתח אהל מועד והקטיר
7 החלב לריח ניחח ליהוה: ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירם אשר הם זנים
אחריהם חקת עולם תהיה זאת להם לדרתם:
8 ואלהם תאמר איש איש מבית ישראל ומן הגר אשר יגור בתוכם אשר יעשה
9 עלה או זבח: ואל פתח אהל מועד לא יביאנו לעשות אתו ליהוה ונכרת האיש
ההא מעמיו:

יקלל את אביו ואת אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו: ואיש אשר ינאף 20,י
את אשת[1] רעהו מות יומת הנאף והנאפת: ואיש אשר ישכב את אשת אביו 11
ערות אביו גלה מות יומתו שניהם דמיהם בם: ואיש אשר ישכב את כלתו מות 12
יומתו שניהם תבל עשו דמיהם בם: ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה 13
תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם: ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה 14
זמה הא באש ישרפו אתו ואתהן ולא תהיה זמה בתוככם: ואיש אשר יתן טו
שכבתו בבהמה מות יומת ואת הבהמה תהרגו: ואשה אשר תקרב אל כל בהמה 16
לרבעה ‹אֹתָהּ› והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו דמיהם בם: ואיש 17
אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והא תראה את
ערותו חסד הא ונכרתו לעיני בני עמם ערות אחתו גלה עונו ישא: ואיש אשר 18
ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקרה הערה והא גלתה את מקור
דמיה ונכרתו שניהם מקרב עמם: וערות אחות אמך ואחות אביך לא תגלה 19
כי את שארו הערה עונם ישאו: ואיש אשר ישכב את דדתו ערות דדו גלה כ
חטאם ישאו ערירים ימתו: ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה הא ערות אחיו 21
גלה ערירים יהיו:

ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם ולא תקיא אתכם 22
הארץ אשר אני מביא אתכם שמה לשבת בה: ולא תלכו בחקת הגוי‹ם› אשר 23
אני משלח מפניכם כי את כל אלה עשו ואקץ בם: ואמר לכם אתם תירשו את 24
אדמתם ואני אתננה לכם לרשת אתה ארץ זבת חלב ודבש אני יהוה אלהיכם
אשר הבדלתי אתכם מן העמים: והבדלתם בין הבהמה הטהרה לטמאה ובין כה
העוף הטמא לטהר ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש
האדמה אשר הבדלתי לכם ‹לטַמֵּא›: והייתם לי קדשים כי קדוש אני יהוה 26
ואבדל אתכם מן העמים להיות לי:

ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ירגמו אתם 27
דמיהם בם:

ויאמר יהוה אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא 21,א
יטמא בעמיו: כי אם לשארו הקרב אליו לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו: 2
ולאחתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה יטמא: לא יטמא . . . 4.3
בעמיו להחלו: לא יקרח‹ו› קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא ה
ישרטו שרטת: קדשים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם כי את אשי 6
יהוה לחם אלהיהם הם מקריבם והיו קדש: אשה זנה וחללה לא יקח‹ו› ואשה 7
גרושה מאישה לא יקח‹ו› כי קדש הא לאלהיו: וקדשתו כי את לחם אלהיך הא 8
מקריב קדש יהיה לך כי קדוש אני יהוה מקדש‹ם›: ובת איש כהן כי תחל 9
לזנות את אביה הא מחללת באש תשרף:

והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבש י
את הבגדים את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם: ועל כל נפש‹ת› מת לא 11
יבא לאביו ולאמו לא יטמא: ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו 12
כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני יהוה: והא אשה בבתוליה יקח: אלמנה 14.13
וגרושה וחללה ‹ו›זנה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה: ולא טו
יחלל זרעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו:

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדרתם אשר 17.16

(1) 20,י איש אשר ינאף את אשת

19,7 והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול הא
8 לא ירצה: ואכליו עונו ישא כי את קדש יהוה חלל ונכרתה הנפש ההא מעמיה:
9 ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט:
י וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם:
12.11 לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו: ולא תשבעו בשמי לשקר
וחללת את שם אלהיך אני יהוה:
13 לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר:
טו.14 לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלהיך אני יהוה: לא
תעשו עול במשפט לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך:
16 לא תלך רכיל בעמיך לא תעמד על דם רעך אני יהוה:
17 לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא:
18 לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני יהוה:
19 את חקתי תשמרו בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד
כלאים שעטנז לא יעלה עליך:
כ ואיש כי ישכב את אשה שכבת זרע והא שפחה נחרפת לאיש והפדה לא
21 נפדתה או חפשה לא נתן לה בקרת תהיה לא יומתו כי לא חפשה: והביא את
22 אשמו ליהוה אל פתח אהל מועד איל אשם: וכפר עליו הכהן באיל האשם לפני
יהוה על חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו אשר חטא:
23 וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש
24 שנים יהיה לכם ערלי לא יאכל: ובשנה הרביעת יהיה כל פריו קדש הלולים
כה ליהוה: ובשנה החמשית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו אני יהוה אלהיכם:
26 לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו:
28.27 לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך: ושרט לנפש לא תתנו
בבשרכם וכתבת קעקע לא תתנו בכם אני יהוה:
29 אל תחלל את בתך להזנותה ולא תזנה הארץ ומלאה הארץ זמה:
ל את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני יהוה:
31 אל תפנו אל האבת ואל הידענים אל תבקשו לטמאה בהם אני יהוה אלהיכם:
32 מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלהיך אני יהוה:
34.33 וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אתו: כאזרח מכם יהיה לכם הגר הגר
אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים אני יהוה אלהיכם:
לה.36 לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה: מאזני צדק אבני צדק איפת
צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים:
37 ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם אני יהוה:

20,2.א וידבר יהוה אל משה לאמר: ואל בני ישראל תאמר איש איש מבני ישראל
ומן הגר הגר בישראל אשר יתן מזרעו למלך מות יומת עם הארץ ירגמהו באבן:
3 ואני אתן את פני באיש ההא והכרתי אתו מקרב עמו כי מזרעו נתן למלך
4 למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי: ואם העלם יעלימו עם הארץ את
ה עיניהם מן האיש ההא בתתו מזרעו למלך לבלתי המית אתו: ושמתי אני את
פני באיש ההא ובמשפחתו והכרתי אתו ואת כל הזנים אחריו לזנות אחרי המלך
6 מקרב עמם: והנפש אשר תפנה אל האבת ואל הידענים לזנת אחריהם ונתתי
7 את פני בנפש ההא והכרתי אתו מקרב עמו: והתקדשתם והייתם קדשים כי אני
יהוה אלהיכם:
9.8 ושמרתם את חקתי ועשיתם אתם אני יהוה מקדשכם: כי איש איש אשר

23,3 אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי: ששת ימים תֵּעשה מלאכה וביום
השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הא ליהוה בכל
מושבתיכם:

ה.4 אלה מועדי יהוה מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם: בחדש הראשון
6 בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח ליהוה: ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג
7 המצות ליהוה שבעת ימים מצות תאכלו: ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם
8 כל מלאכת עבדה לא תעשו: והקרבתם אשֶׁה ליהוה שבעת ימים ביום השביעי
מקרא קדש כל מלֶאכת עבדה לא תעשו:

ט.9 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי תבאו
אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל
12.11 הכהן: והניף את העמר לפני יהוה לרצנכם ממחרת השבת יניפנו הכהן: ועשיתם
13 ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה: ומנחתו שני עשרנים
14 סלת בלולה בשמן אשֶׁה ליהוה ריח ניחח ונסכה[ι] יין רביעת ההין: ולחם וקלי
וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם חקת עולם
לדרתיכם בכל משבתיכם:

טו וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות
16 תמימת תהיינה: עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה
17 חדשה ליהוה: ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהיינה
19.18 חמץ תֵּאפינה בכורים ליהוה: והקרבתם על הלחם[γ] אשה ריח ניחח ליהוה:[β] ושני
כ כבשים בני שנה לזבח שלמים: והניף הכהן אתם על לחם הבכרים תנופה לפני
21 יהוה[ζ] קדש יהיו ליהוה לכהן: וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל
מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדרתיכם:

22 ובקֻצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לא
תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם:

24.23 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי
כה באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: כל מלאכת עבדה
לא תעשו והקרבתם אשֶׁה ליהוה:

27.26 וידבר יהוה אל משה לאמר: אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים
28 הא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשֶׁה ליהוה: וכל
מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הא לכפר עליכם לפני יהוה
ל.29 אלהיכם: כי כל הנפש אשר לא תעֻנה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה: וכל
הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההא מקרב
32.31 עמה: כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדרתיכם בכל משבתיכם: שבת שבתון
הא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו
שבתכם:

34.33 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום
לה לחדש השביעי הזה חג הסכות שבעת ימים ליהוה: ביום הראשון מקרא קדש
36 כל מלאכת עבדה לא תעשו: שבעת ימים תקריבו אשֶׁה ליהוה ביום השמיני
מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשֶׁה ליהוה עצרת הא כל מלאכת עבדה לא תעשו:

(γ) 23.18 שבעת כבשים תמימם בני שנה ופר בן בקר אחד ואילם שנים יהיו עלה ליהוה
ומנחתם ונסכיהם

(β) 19 ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת

(ζ) 23.כ על שני כבשים

21,18 יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם אלהיו: כי כל איש אשר בו מום לא
19 יקרב איש עִוֵּר או פִסֵּח או חָרֻם או שרוע: או איש אשר יהיה בו שבר רגל או
21.כ שבר יד: או גִבֵּן או דק או תְבַלֻּל בעינו או גרב או ילפת או מרוח אשך: כל
איש אשר בו מום מזרע אהרן הכהן לא יגש להקריב את אשי יהוה מום בו
22 את לחם אלהיו לא יגש להקריב: לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל:
23 אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מִקְדָּשַׁי
24 כי אני יהוה מְקַדְּשָׁם: וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל:

22,2.א וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל
ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מַקְדִּשִׁים לי אני יהוה:
3 אמר אלהם לדרתיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר
4 יקדישו בני ישראל ליהוה וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני יהוה: איש
איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר והנגע בכל
ה טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע: או איש אשר יגע בכל שרץ
6 אשר יטמא לו או באדם אשר יטמא לו לכל טמאתו: נפש אשר תגע בו
7 וטמאה עד הערב ולא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ בשרו במים: ובא השמש
8 וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא: נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה
9 בה אני יהוה: ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללהו
אני יהוה מְקַדְּשָׁם:
11.י וכל זר לא יאכל קדש תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: וכהן כי יקנה
12 נפש קנין כספו הוא יאכל בו ויליד‹י› ביתו הם יאכלו בלחמו: ובת כהן כי
13 תהיה לאיש זר הוא בתרומת הקדשים לא תאכל: ובת כהן כי תהיה אלמנה
וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל וכל זר
14 לא יאכל בו: ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמשיתו עליו ונתן לכהן את
16.טז הקדש: ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו ליהוה: והשיאו אותם
עון אשמה באכלם את קדשיהם כי אני יהוה מְקַדְּשָׁם:
18.17 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל
ואמרת אלהם איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו
19 לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו ליהוה לעלה: לִרְצֹנְכֶם תמים זכר בבקר
21.כ בכשבים ובעזים: כל אשר בו מום לא תקריבו כי לא לרצון יהיה לכם: ואיש
כי יקריב זבח שלמים ליהוה לפלא נדר או לנדבה בבקר או בצאן תמים יהיה
22 לרצון כל מום לא יהיה בו: עִוֶּרֶת או שבור או חרוץ או יבלת או גרב או
23 ילפת לא תקריבו אלה ליהוה ואשה לא תתנו מהם על המזבח ליהוה: ושור ושה
24 שרוע וקלוט נדבה תעשה אתו ולנדר לא ירצה: ומעוך וכתות ונתוק וכרות לא
כה תקריבו ליהוה ובארצכם לא תעשו: ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם
מכל אלה כי משחתם בהם מום בם לא יֵרָצוּ לכם:
27.26 וידבר יהוה אל משה לאמר: שור או כשב או עז כי יִוָּלֵד והיה שבעת ימים
28 תחת אמו ומיום השמיני והלאה יֵרָצֶה לקרבן אשה ליהוה: ושור או שה אתו
29 ואת בנו לא תשחטו ביום אחד: וכי תזבחו זבח תודה ליהוה לרצנכם תזבחו:
31.ל ביום ההוא יֵאָכֵל לא תותירו ממנו עד בקר אני יהוה: ושמרתם מִצְוֹתַי ועשיתם
32 אתם אני יהוה: ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני יהוה
33 מְקַדִּשְׁכֶם: המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה:

23,2.א וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם מועדי יהוה

שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך: 25
ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכל: 7
וספרת לך שבע שבתת שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתת 8
השנים תשע וארבעים שנה: והעברת שופר תרועה בחדש השבעי בעשור לחדש 9
ביום הכפרים תעבירו שופר בכל ארצכם: וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם י
דרור בארץ לכל ישביה יובל הא תהיה לכם ושבתם איש אל אחזתו ואיש אל
משפחתו תשבו: יובל הא[2] תהיה לכם לא תזרעו ולא תקצרו את ספיחיה ולא 11
תבצרו את נזריה: כי יובל הא קדש תהיה לכם מן השדה תאכלו את תבואתה: 12
בשנת היובל הזאת תשבו איש אל אחזתו: וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה 14.13
מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו: במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך טו
במספר שני תבואת ימכר לך: לפי רב השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים 16
תמעיט מקנתו כי מספר תבואת הא מכר לך: ולא תונו איש את עמיתו ויראת 17
מאלהיך כי אני יהוה אלהיכם: ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו ועשיתם 18
אתם וישבתם על הארץ לבטח: ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשבע וישבתם 19
לבטח עליה:
וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעת הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו: כ
וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים: וזרעתם 22.21
את השנה השמינת ואכלתם מן התבואה ישן עד השנה התשיעת עד בוא
תבואתה תאכלו ישן:
והארץ לא תמכר לצמתת כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדי: ובכל 24.23
ארץ אחזתכם גאלה תתנו לארץ:
כי ימוך אחיך ומכר מאחזתו ובא גאלו הקרב אליו וגאל את ממכר אחיו: כה
ואיש כי לא יהיה לו גאל והשיגה ידו ומצא כדי גאלתו: וחשב את שני ממכרו 27.26
והשיב את העדף לאיש אשר מכר לו ושב לאחזתו: ואם לא מצאה ידו די השיב 28
לו והיה ממכרו ביד הקנה אתו עד שנת היובל ויצא ביבל ושב לאחזתו:
ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עד תם שנת ממכרו 29
ימים תהיה גאלתו: ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה וקם הבית אשר ל
בעיר אשר ל·א· חמה לצמיתת לקנה אתו לדרתיו לא יצא ביבל: ובתי החצרים 31
אשר אין להם חמה סביב על שדה הארץ יחשב גאלה תהיה לו וביבל יצא:
וערי הלוים בתי ערי אחזתם גאלת עולם תהיה ללוים: ואשר ·לא· יגאל מן 33.32
הלוים ויצא ממכר בית ועיר אחזתו ביבל כי בתי ערי הלוים הא אחזתם בתוך
בני ישראל: ושדה מגרש עריהם לא ימכר כי אחזת עולם הא להם: 34
וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו[3] וחי עמך: אל תקח מאתו נשך 36.לה
ותרבית ויראת מאלהיך ·וחי· אחיך עמך: את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית 37
לא תתן אכלך: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם 38
את ארץ כנען להיות לכם לאלהים:
וכי ימוך אחיך עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד: כשכיר כתושב 39.מ
יהיה עמך עד שנת היבל יעבד עמך: ויצא מעמך הא ובניו עמו ושב אל 41
משפחתו ואל אחזת אבתיו ישוב: כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ 42
מצרים לא ימכרו ממכרת עבד: לא תרדה בו בפרך ויראת מאלהיך: ועבדך 44.43
ואמתך אשר יהיו לך מאת הגוים אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה: וגם מה

(2) 25,11 שנת החמשים שנה

(3) לה.25 גר ותושב

23,37 אלה מועדי יהוה אשר תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה ליהוה עלה
38 ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו: מלבד שבתת יהוה ומלבד מתנותיכם ומלבד
כל נדריכם ומלבד כל נדבתיכם אשר תתנו ליהוה:
39 אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את
40 חג יהוה שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון: ולקחתם לכם
ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמחתם
41 לפני יהוה אלהיכם שבעת ימים: וחגתם אתו חג ליהוה שבעת ימים בשנה
42 חקת עולם לדרתיכם בחדש השביעי תחגו אתו: בסכת תשבו שבעת ימים כל
43 האזרח בישראל ישבו בסכת: למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני
44 ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם: וידבר משה את מעדי
יהוה אל בני ישראל:

24,2.א וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך
3 כתית למאור להעלת נר תמיד: מחוץ לפרכת העדת באהל מועד יערך אתו
4 אהרן מערב עד בקר לפני יהוה תמיד חקת עולם לדרתיכם: על המנרה הטהרה
יערך את הנרות לפני יהוה תמיד:
ה ולקחת סלת ואפית אתה שתים עשרה חלות שני עשרנים יהיה החלה
6 האחת: ושמת אותם שתים מערכות שש המערכת על השלחן הטהר לפני יהוה:
8.7 ונתת על המערכת לבנה זכה והיתה ללחם לאזכרה אשה ליהוה: ביום השבת
9 ביום השבת יערכנו לפני יהוה תמיד מאת בני ישראל ברית עולם: והיתה לאהרן
ולבניו ואכלהו במקום קדש כי קדש קדשים הא לו מאשי יהוה חק עולם:

י ויצא בן אשה ישראלית והא בן איש מצרי בתוך בני ישראל וינצו במחנה
11 בן הישראלית ואיש הישראלי: ויקב בן האשה הישראלית את[a] ‹יהוה› ויקלל
12 ויביאו אתו אל משה ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן: ויניחהו במשמר
לפרש להם על פי יהוה:
14.13 וידבר יהוה אל משה לאמר: הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וסמכו כל
15 השמעים את ידיהם על ראשו ורגמו אתו כל העדה: ואל בני ישראל תדבר לאמר
16 איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו: ונקב שם יהוה מות יומת רגום ירגמו בו
17 כל העדה כגר כאזרח בנקבו שם ‹יהוה› יומת: ואיש כי יכה כל נפש אדם מות
19.18 יומת: ומכה נפש בהמה ישלמנה נפש תחת נפש: ואיש כי יתן מום בעמיתו
כ כאשר עשה כן יעשה לו: שבר תחת שבר עין תחת עין שן תחת שן כאשר יתן
22.21 מום באדם כן ינתן בו: ומכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת: משפט אחד
יהיה לכם כגר כאזרח יהיה כי אני יהוה אלהיכם:
23 וידבר משה אל בני ישראל ויוציאו את המקלל אל מחוץ למחנה וירגמו אתו
אבן ובני ישראל עשו כאשר צוה יהוה את משה:

25,2.א וידבר יהוה אל משה בהר סיני לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם
3 כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת ליהוה: שש שנים
4 תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את תבואתה: ובשנה השביעת שבת
ה שבתון יהיה לארץ שבת ליהוה שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר: את ספיח
6 קצירך לא תקצור ואת ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ: והיתה

(a) 24,11 השם

26,ל תאכלו: והשמדתי את במתיכם והכרתי את חמניכם ונתתי את פגריכם על
31 פגרי גלוליכם וגעלה נפשי אתכם: ונתתי את עריכם חרבה והשמותי את
32 מקדשיכם ולא אריח בריח ניחחכם: והשמתי אני את הארץ ושממו עליה איביכם
33 הישבים בה: ואתכם אזרה בגוים והריקתי אחריכם חרב והיתה ארצכם שממה
34 ועריכם יהיו חרבה: אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השמה ואתם בארץ
לה איביכם אז תשבת הארץ והרצת את שבתתיה: כל ימי השמה תשבת את
36 אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה: והנשארים בכם והבאתי מרך
בלבבם בארצת איביהם ורדף אתם קול עלה נדף ונסו מנסת חרב ונפלו ואין
37 רדף: וכשלו איש באחיו כמפני חרב ורדף אין ולא תהיה לכם תקומה לפני
38.39 איביכם: ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ איביכם: והנשארים בכם ימקו בעונם
בארצת איביכם ואף בעונות אבתם אתם ימקו:

מ והתודו את עונם ואת עון אבתם במעלם אשר מעלו בי ואף אשר הלכו
41 עמי בקרי: אף אני אלך עמם בקרי והבאתי אתם בארץ איביהם או אז יכנע
42 לבבם הערל ואז ירצו את עונם: וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק
43 ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: והארץ תעזב מהם ותרץ את
שבתתיה בהשמה מהם והם ירצו את עונם יען וביען במשפטי מאסו ואת חקתי
44 געלה נפשם: ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים
מה לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יהוה אלהיהם: וזכרתי להם ברית ראשנים אשר
הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה:

46 אלה החקים והמשפטים והתורת אשר נתן יהוה בינו ובין בני ישראל בהר
סיני ביד משה:

27,א.2 וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש כי
3 יפלא נדר בערכך נפשת ליהוה: והיה ערכך הזכר מבן עשרים שנה ועד בן
4 ששים שנה והיה ערכך חמשים שקל כסף בשקל הקדש: ואם נקבה הא והיה
ה ערכך שלשים שקל: ואם מבן חמש שנים ועד בן עשרים שנה והיה ערכך הזכר
6 עשרים שקלים ולנקבה עשרת שקלים: ואם מבן חדש ועד בן חמש שנים והיה
7 ערכך הזכר חמשה שקלים כסף ולנקבה ערכך שלשת שקלים כסף: ואם מבן
ששים שנה ומעלה אם זכר והיה ערכך חמשה עשר שקל ולנקבה עשרה
8 שקלים: ואם מך הא מערכך והעמידו לפני הכהן והעריך אתו הכהן על פי
אשר תשיג יד הנדר יעריכנו הכהן:

9 ואם בהמה אשר יקריבו ממנה קרבן ליהוה כל אשר יתן ממנו ליהוה יהיה
י קדש: לא יחליפנו ולא ימיר אתו טוב ברע או רע בטוב ואם המר ימיר בהמה
11 בבהמה והיה הא ותמורתו יהיה קדש: ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו
12 ממנה קרבן ליהוה והעמיד את הבהמה לפני הכהן: והעריך הכהן אתה בין טוב
13 ובין רע כערכך הכהן כן יהיה: ואם גאל יגאלנה ויסף חמישתו על ערכך:

14 ואיש כי יקדש את ביתו קדש ליהוה והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר
טו יעריך אתו הכהן כן יקום: ואם המקדיש יגאל את ביתו ויסף חמישית כסף ערכך
עליו והיה לו:

16 ואם משדה אחזתו יקדיש איש ליהוה והיה ערכך לפי זרעו זרע חמר שערים
17.18 בחמשים שקל כסף: אם משנת היבל יקדיש שדהו כערכך יקום: ואם אחר היבל
יקדיש שדהו וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים הנותרת עד שנת היבל
19 ונגרע מערכך: ואם גאל יגאל את השדה המקדיש אתו ויסף חמשית כסף ערכך

25 מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם אשר עמכם אשר הולידו
46 בארצכם והיו לכם לאחזה: והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם
בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך:
47 וכי תשיג יד גר ותושב עמך ומך אחיך עמו ונמכר לגר ·ול·תושב עמך או
49.48 לעקר משפחת גר: אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו: או דדו או
נ בן דדו יגאלנו או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל: וחשב
עם קנהו משנת המכרו לו עד שנת היבל והיה כסף ממכרו במספר שנים כימי
52.51 שכיר יהיה עמו: אם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב גאלתו מכסף מקנתו: ואם
מעט נשאר בשנים עד שנת היבל וחשב לו כפי שניו ישיב את גאלתו:
53 כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא ירדנו בפרך לעיניך: ואם לא יגאל באלה
54 ויצא בשנת היבל הא ובניו עמו: כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר
נה הוצאתי אותם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם:
26,א לא תעשו לכם אלילם ופסל ומצבה לא תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו
2 בארצכם להשתחות עליה כי אני יהוה אלהיכם: את שבתתי תשמרו ומקדשי
תיראו אני יהוה:

4.3 אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם
ה ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו: והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג
6 את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם: ונתתי שלום בארץ
ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם:
8.7 ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב: ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם
9 רבבה ירדפו ונפלו איביכם לפניכם לחרב: ופניתי אליכם והפריתי אתכם והרביתי
י אתכם והקימתי את בריתי אתכם: ואכלתם ישן נושן וישן מפני חדש תוציאו:
12.11 ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם: והתהלכתי בתוככם והייתי לכם
13 לאלהים ואתם תהיו לי לעם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ
מצרים מהית להם עבדים ואשבר מטת עלכם ואולך אתכם קוממיות:
טו.14 ואם לא תשמעו לי ולא תעשו את כל המצות האלה: ואם בחקתי תמאסו
ואם את משפטי תגעל נפשכם לבלתי עשות את כל מצותי להפרכם את בריתי:
16 אף אני אעשה זאת לכם והפקדתי עליכם בהלה את השחפת ואת הקדחת
17 מכלות עינים ומדיבת נפש וזרעתם לריק זרעכם ואכלהו איביכם: ונתתי פני
בכם ונגפתם לפני איביכם ורדו בכם שנאיכם ונסתם ואין רדף אתכם:
18 ואם עד אלה לא תשמעו לי ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם:
כ.19 ושברתי את גאון עזכם ונתתי את שמיכם כברזל ואת ארצכם כנחשה: ותם לריק
כחכם ולא תתן ארצכם את יבולה ועץ הארץ לא יתן פריו:
21 ואם תלכו עמי קרי ולא תאבו לשמע לי ויספתי עליכם מכה שבע כחטאתיכם:
22 והשלחתי בכם את חית השדה ושכלה אתכם והכריתה את בהמתכם והמעיטה
אתכם ונשמו דרכיכם:
24.23 ואם באלה לא תוסרו לי והלכתם עמי קרי: והלכתי אף אני עמכם בקרי
כה והכיתי אתכם גם אני שבע על חטאתיכם: והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית
26 ונאספתם אל עריכם ושלחתי דבר בתוככם ונתתם ביד אויב: בשברי לכם מטה
לחם ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל ואכלתם ולא
תשבעו:
28.27 ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי: והלכתי עמכם בחמת קרי
29 ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם: ואכלתם בשר בניכם ובשר בנתיכם

Critical Notes on Leviticus

1 (2) 𝔐 קָרְבַּנְכֶם, but the plural קָרְבְּנֵיכֶם is supported by 𝔖 and 𝔊 τὰ δῶρα ὑμῶν; *cf.* also 7, 38.

(7) 𝔐 הַכֹּהֵן. For הכהנים, see vv. 5.8.11 &c., also 𝔖 and 𝔊 οἱ ἱερεῖς. So DILLMANN, and KAUTZSCH (in *Die Heilige Schrift des Alten Testaments*).

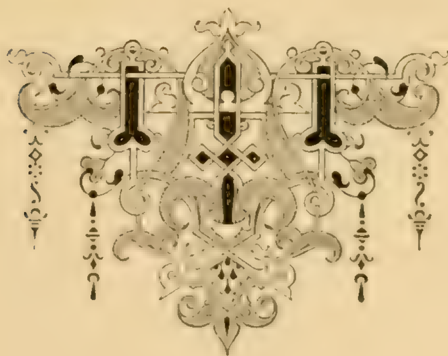
(8) 𝔐 את הראש. 𝔖𝔊 express ו. The head and the suet are reckoned separately from the נתחים (8,20); and the conjunction expresses this distinctly.

12 𝔐 ואת ראשו ואת פדרו; ואת ראשו ואת פדרו וערך הכהן אתם cannot, however, well be the continuation of ונתח אתו; and, as remarked on v. 8, the head and the suet are reckoned as distinct from the נתחים. Transpose with KAUTZSCH *(l. c.)* וערך הכהן אתם ואת ראשו ואת פדרו, as 14,6.

13 𝔐 הוא. So throughout the Book (in the K^ethib), for both the masc. and the fem., except 11,39; 13,10.21; 16,31; 20,17; 21,9 (where the form היא occurs). The epicene הוא, which, as is well known, is in 𝔐 confined to the Pentateuch,* is proved by the testimony of the cognate languages and the evidence of Inscriptions, to be no archaism (as used generally to be supposed), and indeed no original element in the text of the Pentateuch. The fact that Aramaic, Arabic, Ethiopic, and Assyrian, all possess a feminine with י, is proof that the distinction between the two genders must have existed already in the original language spoken by the Semitic nations, when they lived together in a common home, and that Hebrew consequently, even in its earliest stage, must have possessed a feminine *hî'* (*cf.* WRIGHT, *Comparative Grammar of the Semitic Languages*, pp. 103-5). In Phœnician, Moabitish, and old Aramaic Inscriptions, the pron. of the third person is written regularly הא, which, as the evidence of the cognate languages, just referred to, shows, must have been pronounced *hû'* or *hî'*, according as the masc. or fem. gender was required by the context. Thus, in Phœnician, we find מלך צדק הא (*i. e.* הִא) *he was a just king* (*Corpus Inscriptionum Semiticarum*, I, i, 1,9), מלאכת הא (*i. e.* הִא) *that work* (ib. 1,13), ארם הא *that man* (3,10), ממלכת הא (*i. e.* הִא) *that kingdom* (3,11), הממלכת הא (3,22), אש הא שת (*i. e.* הִא) *which is the year* ... (93,2; so 94,2), הלחם הא (167^b,4), כי תעבת עשתרת הדבר הא Inscr. of Tabnith, line 6: *Revue archéologique* '87, X, p. 2); in Moabitish, Mesha', line 6: ויאמר גם הא; line 27: כי הרם הא *for it was pulled down;* in the

* It is also found occasionally in the MS. of A. D. 916, with the superlinear punctuation, now at St. Petersburg, containing the Latter Prophets; see the passages cited in the *Adnotationes Criticæ* in STRACK's fac-simile, p. 026 (on Ez. 30,18).

27,כ עליו וקם לו: ואם לא יגאל את השדה ואם מכר את השדה לאיש אחר לא יגאל
21 עוד: והיה השדה בצאתו ביבל קדש ליהוה כשדה החרם לכהן תהיה אחזתו:
23.22 ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחזתו יַקדיש ליהוה: וחשב לו הכהן
24 את מכסת ערכך עד שנת היבל ונתן את ערכך ביום ההא קדש ליהוה: בשנת
כה היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאתו לאשר לו אחזת הארץ: וכל ערכך יהיה
בשקל הקדש עשרים גרה יהיה השקל:
26 אך בכור אשר יְבכר ליהוה בבהמה לא יקדיש איש אתו אם שור אם
27 שה ליהוה הא: ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך ויסף חמשתו עליו ואם לא
יגאל ונמכר בערכך:
28 אך כל חרם אשר יחרִם איש ליהוה מכל אשר לו מאדם ובהמה ומשדה
29 אחזתו לא ימכר ולא יגאל כל חרם קדש קדשים הא ליהוה: כל חרם אשר
יָחֳרם מן האדם לא יפדה מות יומת:
ל.31 וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ ליהוה הא קדש ליהוה: ואם
32 גאל יגאל איש ממעשרו חמשיתו יסף עליו: וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר
33 תחת השבט העשירי יהיה קדש ליהוה: לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו
ואם המר ימירנו והיה הא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל:
34 אלה המצְות אשר צוה יהוה את משה אל בני ישראל בהר סיני:

4 with those of the parallel provision in v. 13f., it is difficult to think that this can be the case. A scribe, it seems, must have written in error או for ו, under the impression that a new case was being introduced; though it is singular that the same mistake should have been made by him twice. 𝔊 renders both times καὶ γνωσθῇ αὐτῷ, exactly as v. 14. This might seem to point to וְנוֹדַע (KAUTZSCH) or וְנוֹדְעָה, as the original reading; but the change from נ to ה is not a probable one; and the translators may not have distinguished carefully between Nif'al and Hof'al. The ו in the Hof. is irregular; *cf.* KÖNIG, I, pp. 427.586.

(24) 𝔐 יִשְׁחַט. For ישחטו, *cf.* 7,2, also ⅏ and 𝔊 σφάζουσι. The subject is different from that of ושחט. *Cf.* v. 33, and 14,13. It is, however, difficult, in such cases, to feel assured what the original reading actually was; the *implicit* subject of ישחט may have been supplied instinctively by the Hebrew reader (*cf.* v. 15), or ישחט itself may even have been meant as a plural, the final consonant not being expressed in writing (comp. the passages cited by DRIVER, *Notes on the Hebrew Text of Samuel,* pp. lxiii. lxiv).

(27 𝔐 מִמִּצְוֹת. ⅏𝔊 מִכָּל־מִצְוֹת; *cf.* vv. 2.13.22.

28 𝔐 אוֹ הוֹדַע. See the note on v. 23.

𝔐 אשר חטא (without עליה); ⅏ עליה (*cf.* v. 14); 𝔊 ἐν αὐτῇ may express either עָלֶיהָ (*cf.* v. 14) or בָּהּ (*cf.* v. 23).

(29) 𝔐 בִּמְקוֹם הָעֹלָה, but the full phrase בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעוֹלָה is found in ⅏ and 𝔊 ἐν τῷ τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα; and is supported by vv. 24. 33; 7,2.

(31) 𝔐 הוּסַר. This must be understood as referring back to c. 3, and might be defended by comparison with vv. 20.21, where a previous case is referred to (notice הראשון v. 21). But the imperf. יוּסַר, which occurs in v. 35, is more natural; *cf.* v. 10 יורם. A present tense is found in 𝔖 and 𝔊 (περιαιρεῖται); ⅏ יסיר.

(33 𝔐 ישחט; ⅏𝔊 ישחטו. *Cf.* note on v. 24.

5 2 𝔐 טמא, apparently by a *lapsus calami.* For יָדַע (KAUTZSCH), *cf.* vv. 3^b.4^b.

(5) 𝔐 omits את חטאתו; 𝔊 τὴν ἁμαρτίαν. The suffix in עליה might, no doubt, be understood in a neuter sense; but the addition of את חטאתו is favored by analogy; for עליה, *cf.* 4,14, and the note on 4,28.

6 𝔐 omits the clause אשר חטא ונסלח לו, but it is found in ⅏ and 𝔊; see also v. 10; 4,35.

(17) 𝔐 ואם נפש כי, undoubtedly a conflate reading; for the combination ואם...כי, there is no analogy in the OT.; and Prov. 27,24, appealed to by DILLM., does not authorize the simple sense of *sive, oder aber,* for ואם. A copyist, not observing that כי was about to follow, wrote in error ואם, supposing that the fresh case would be so introduced (*cf.* vv. 7.11); for (ו)נפש כי see 4,2; 5,1.15; 7,21.

(24) 𝔐 וַחֲמִשִׁתָיו, against analogy, the apparently plural form being not really explained by the ostensible parallels, cited by EWALD, § 259^b. ⅏ and many Heb. MSS. (*v.* DE ROSSI) read ־תו, not תיו.

6 8 𝔐 הַמִּזְבֵּחַ; but המזבחה occurs 5,12; 7,5.31, and often; so ⅏ here.

10 For 𝔐 מֵאִשַּׁי ⅏ gives מֵאִשֵּׁי יהוה; 𝔊 ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. The first person is unusual in these laws, but agrees with נתתי; *cf.* also 7,34, and Num. 28,2.

14 𝔐 תֻּפִינֵי, an inexplicable ἅπαξ εἰρημένον, of which not even any plausible derivation can be proposed (see suggestions in DILLM.). MERX, on the strength of 𝔖 ܘܦܫܠܝܗ̇, proposed תְּפַתֶּנָּה; but this, though it would yield a suitable sense *(thou shalt break it)* can hardly be right; the two verbs תפתנה...תקריב, standing as they do, ἀσυνδέτως, would produce a very lame sentence, and the rhythm requires imperatively that the verb shall not precede, but *follow* מנחת פתים,—*as the...?...of a meal-offering consisting of pieces* (2,6) *shall thou offer*

1 recently discovered Aramaic (NÖLDEKE, ZDMG '93,99) Inscriptions of Zinjirli, near Antioch in Syria (8 cent. B. C.), Panammu, line 11: בעל כסף הא *he was a possessor of silver* (see also l. 22); Hadad, line 30; Bar-Rakûb, lines 17-19: והא בית להם כלהם פהא בית שתוא להם והא בית כיצא *and it is a house for them all; thus* (ف) *it is a winter-house for them, and a summer-house* (D. H. MÜLLER, *Die Altsemitischen Inschriften von Sendschirli*, 1893, pp. 6.18.44). It is clear that the ו of הוא in the Pentateuch, and the ו and י of הוא and היא in other parts of the OT. (except possibly in the very latest) formed no part of the original autograph. The epicene הוא must have been introduced into the Pent. in consequence of some misapprehension, at the time when the original consonantal text was supplied with the *plena scriptio.* It was thus impossible for us, consistently with philology, to leave הוא in the text, when the gender was feminine. At first, we thought of substituting in these cases היא; but upon further consideration this course appeared not to be a satisfactory one; the change would have attracted notice, while at the same time it would have perpetuated an illusion respecting the original orthography of the word. The case appeared to be one in which it was advisable to restore throughout the original orthography, which we have accordingly done. Consistency, no doubt, should have led us to discard the *scriptio plena* in other words as well; but where no philological anomaly was involved, and no false interpretation was suggested by it, this step did not appear to us to be necessary.

(16) 𝔐 בְּנֹצָתָהּ, which is taken to mean *with its filth.* But a word נוֹצָה, with this meaning, as DILLMANN observes, is philologically inexplicable: it cannot have been formed either from צוא (زوى, ጸአ), or from יָצָא (even if it be granted—what in view of ܢܦܩ, ወፅአ by the side of زوى, ጸአ, is in fact inadmissible—that יצא is the root of צוא). On the other hand, נוֹצָה *feathers* is a well-established word; and this sense is expressed by 𝔊 (σὺν τοῖς πτέροις), ΣΘ (σὺν τοῖς πτίλοις), 𝔍 *(plumas),* and even in the Mishna (*Zebaḥim* 6,5) in its exposition of this passage (בא לו לנוף והסיר את המראה ואת הנוצה ואת בני מעים היוצאים עמה והשליכן לבית הרשן); see LEVY, NHWB, *s. v.* נוֹצָה. The masc. suffix (בנצתה), which is now required (for the feathers would not belong to the מֻרְאָה) is read by Sam (בנצתו).

2 (6) 𝔐 הִוא. See note on 1;13.

3 (5) 𝔐 omits הכהנים. 𝔊 οἱ ἱερεῖς; *cf.* v. 2; 1,5.8.11 &c.
(13) 𝔐 omits הכהנים. 𝔊 οἱ ἱερεῖς; *cf.* the preceding note.
(16) 𝔐 omits ליהוה; but the word is found in Sam; 𝔊 τῷ κυρίῳ. *Cf.* v. 5; 1,9.13 &c.

4 (12) והוציא and ושרף, *i. e.* (probably) הַמּוֹצִיא and הַשֹּׂרֵף (see on 14,4). Sam𝔊 both express the plural (והוציאו, ושרפו). The case is similar in 4,21, where, however, only 𝔊 has the plural; *cf.* 16,27 where 𝔐 has יוציא but ושרפו, while 𝔊𝔖 have two plurals.
(14) 𝔐 omits תמים, but *cf.* vv. 3.23.28.32. Sam תמים; 𝔊 ἄμωμον.
(15) ושחט, *scil.* השחט (see on 14,4), *i. e.,* here, one of the elders; for the offerer (see vv. 4.23.29.33) slays the victim himself. 𝔊 and 𝔖 express the plural ושחטו, which would agree with וסמכו; but in view of the nature of the act, it is more probable that a single elder, representing the others, would slaughter the animal, than that it would be done by all collectively.
(23.28) 𝔐 אוֹ הוֹדַע; 𝔊 καί. או can only signify *or if,* introducing a new case; if, therefore, או be correct, it must be supposed that the discovery of the שגגה by the offender himself (as opposed to its being made known to him by another, vv. 23 and 28) is implied in v. 22^b (27^b). In view, however, of the terms of v. 22^b, compared

13 appear to be needed: בעינו, *in its appearance*, is supported by v. 55; for the sense of עין, see also Num. **11**,7. So DILLM. and KAUTZSCH.

9 𝕸 נֶגַע; ונגע 𝔖𝔞𝔪𝔊(καὶ ἁφὴ λέπρας)𝔖. The conjunction is supported by the analogy of the other paragraphs of the chapter, which are introduced by ו; *cf.* vv. 18.29.38 &c.

(18) 𝕸 בו בעֹרו. Although examples of the anticipation of a subst. by a pron. occur in the OT., especially in its later parts (comp., as here, after a prep., Num. **32**,33; Josh. **1**,2[b] (the subst. omitted by 𝔊); Jud. **21**,7; Jer. **48**,44; **51**,56; Ez. **41**,25; **42**,5; 1 Ch. **4**,42; 2 Ch. **26**,14; Dan. **11**,11), yet the idiom, except where some special emphasis is intended, is more Aramaic than Hebrew (Dan. **5**,12. 30 &c.); and there is no apparent ground for its adoption here, especially as the ordinary בערו (alone) occurs in v. 24. It can hardly be doubted that בו is merely a corrupt transcriptional anticipation of בע in בערו.

14 4 ולקח, *scil.* הלֹקח (IBN EZRA on Gen. **48**,1 (and elsewhere); QAMḤI on 1 Kings **22**,38; DRIVER on 1 Sam. **16**,4). 𝔖𝔞𝔪𝔊𝔖 express the plural (ולקחו), precluding explicitly the possibility of the subject being incorrectly supposed to be הכהן.

5 ושחט, *scil.* הַשֹּׁחֵט. 𝔖𝔞𝔪𝔊𝔖 ושחטו; *cf.* the last note.

13 𝕸 ישחט; 𝔖𝔞𝔪𝔊 ישחטו; *cf.* 4,24.33.

31 𝕸 adds אֵת אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ; but the words are superfluous, and are doubtless a mere variant of the last words of v. 30. The clause is omitted by 𝔊𝔖.

41 𝕸 הקצו. In clause [a] יַקְצִעַ. 𝔖𝔗𝔍 render by the same verb in both clauses (𝔊 does not express the words אשר הקצו). The change of verb in the same context is not probable; nor does the usage either of Hebrew or of the cognate languages afford any support for assigning to קָצָה the meaning *to scrape*. Probably ע has dropped out (*cf.* נשקה Amos 8,8, for נִשְׁקְעָה), and we should, with W. R. SMITH (*Journal of Philology*, xvi,72), read הִקְצִעוּ. The sense of *scraping* for the root קצע is confirmed by the subst. מַקְצֻעוֹת (Is. **44**,13), *a scraping* or *graving tool;* and by the Arabic قُصَاعَة *fine dust, 'partes deiectæ et dispersæ ex inferiore muri parte'* (FREYTAG); *cf.* W. R. SMITH, *l. c.*, p. 71.

(42) 𝕸 וְלָקַח וְטָח, which is harsh after ולקחו. Read with 𝔖𝔞𝔪𝔊𝔖 ולקחו וטחו.

(43) 𝕸 הִקְצוֹת. It is true, other instances occur in which the Masorites have vocalized inf. Hif. with *ḥireq*, instead of the usual *pathaḥ* (see EWALD, *Lehrb.* § 238[d]; KÖNIG, *Lehrgeb.* pp. 212 f. & 276); but the form is highly anomalous, and very insufficiently explained by KÖNIG'S suggestion that it is due to the analogy of the perfect; for though, no doubt, it usually occurs after a noun, or a prep. having the nature of a noun (not בּ, or כּ, or ל), and so occupies a position which might readily admit of a finite verb, yet the syntax would not have actually permitted the finite verb to be employed. The motive, therefore, suggested in explanation of the anomaly is one which, though it might have influenced the punctuators, is hardly one which could have operated with those who spoke Hebrew as a living language. The case, it can scarcely be doubted, is one of those in which the Masoretic punctuation does not represent an original and true tradition; and wherever the syntax does not permit the word in question to be treated as a perfect—as is the case, for instance, in **14**,46[b]—the punctuation הַ- should be restored. Whether, however, הִקְצָה means *to scrape* is as doubtful here as in v. 41; 𝔊𝔖𝔗[O]𝔍 all use the same verb by which they express יקצע in v. 41; it is better, therefore, with W. R. SMITH, for הִקְצוֹת to read הַקְצִיעַ. In clause [a], חִלֵּץ as a perfect is, of course, an entirely admissible construction; see *e. g.* **25**,48; Jer. **40**,1.

(45) 𝕸 ונתץ, והוציא; ונתצו, והוציאו 𝔖𝔞𝔪𝔊(καθελοῦσι, ἐξοίσουσιν)𝔖. *Cf.* v. 42[b].

(46) הִסְגִּיר. To be construed as a perfect (*cf.* on **14**,43); see 1 S. **25**,15; ψ **90**,15; also (with אשר) Lev. **13**,46; Num. **9**,18 (EWALD, § 286[i]).

6 *it, for a sweet savor unto JHVH.* The word must be either a corrupt repetition of תביאנה, or the corruption of some substantive. (For examples of the rhythm, or form of sentence, referred to, which is very characteristic of the Priests' Code, see vv. 9^{b}.15^{b}; Gen. 1,$27^{a\beta}$; 6,$14^{a\beta}$.16^{b}; Ex. 12,8^{b}; 25,$11^{a\beta}$.18^{b}.19^{b}.29^{b}; 26,1^{b}.7^{b}.31^{b}; 27,$2^{a\beta}$; 28,11^{b}.$15^{a\beta.b}$; 30,1^{b}.7^{b}; Lev. 23,11^{b}.15^{b}; 25,29^{b}; Num. 18,18^{b}, —in each case, the clause cited being read in close connection with the clause immediately preceding).

7 (3) 𝔐 omits the clause ואת כל החלב אשר על הקרב; but the words are found in ࠔ and 𝔊, as also in all parallel passages, *e. g.* 3,3.9.14; 4,8 &c.

8 (25) 𝔐 וְאֶת הָאַלְיָה, as also in Ex. 29,22. The conjunction is omitted in ࠔ, as in 𝔐 3,9; 7,3. The insertion of *and*, found also in 𝔊 3,9; 7,3, appears to be due to a different view taken by some of the Scribes, *viz.* that the tail did not belong to the fat pieces; see GEIGER, *Urschrift*, p. 467 f.

(30) 𝔐 omits the conjunction here before על־בגדיו and את־בגדיו, but it is found in 𝔐 Ex. 29,21, and is supported by ࠔ𝔊𝔖 and some Heb. Codices. The anointing of Aaron's *sons*, enjoined in Ex. 28,41; 29,21; 40,15 (*cf.* Lev. 7,36; 10,7), is not narrated in Lev. 8 in the place in which it would be naturally expected, *viz.* after v. 24 (which corresponds to Ex. 29,20); hence the sprinkling described in v. 30 appears to have been understood as referring to it. But Aaron himself had been already anointed (v. 12); hence it was supposed that on this occasion the oil could have been sprinkled only upon his garments, and the conjunction after *Aaron* was accordingly twice omitted.

(31) 𝔐 צִוֵּיתִי; but צֻוֵּיתִי occurs again in v. 35; 10,13; and is supported by 𝔊 (συντέτακταί μοι) 𝔖 and $𝔗^{O}$.

9 (4) 𝔐 נִרְאָה; but a perf. does not suit the context; it is better, therefore, to read, with DILLM. and KAUTZSCH, the partic. נִרְאֶה.

(21) 𝔐 כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה; ࠔ𝔊 כאשר צוה יהוה אֶת משה, *cf.* v. 10; 8,9.17.21 &c.

(22) 𝔐 Kᵉthîb ידו.

10 (10) ולהבדיל occasions great difficulty, in whatever way it is explained. The rendering *and that ye may distinguish* &c. (*cf.* RV.) is unsuitable; for the exercise of the duties referred to in vv. 10.11 would naturally not be confined to the times when the priests *entered* the sanctuary (v. 9), and the rendering *and ye shall distinguish .... and teach* &c. (which disconnects vv. 10.11 from v. 9), though grammatically possible (EWALD, *Lehrbuch*, § 351^{c}; DRIVER, *Tenses*[3], § 206), in a context such as the present is forced and artificial. It seems either that words have been omitted between v. 9 and v. 10, or that passages from two separate sources have been somewhat loosely united by the Redactor.

19 𝔐 הֵיִטַב, against all analogy (*cf.* הֲיִטְמָא Hag. 2,13; הֲיִגְאֶה Job 8,11 &c.). For suggested explanations see STADE, p. 132; BÖTTCHER, I, pp. 280.399.

11 18) In 𝔐 וְאֶת הַשָּׁלָךְ comes between הכוס and הינשוף (v. 17), thus separating two kinds of owls. The order adopted in the text agrees with Deut. 14,17.

19 𝔐 omits ואת, doubtlessly a scribal error. A conjunction is found in Deut. 14,18; also in ࠔ𝔊𝔖.

21 𝔐 Kᵉthîb לא.

43 𝔐 וְנִטְמֵתֶם; ࠔ ונטמאתם.

13 5 𝔐 בעיניו *in his eyes, i. e.* in his opinion; so, too, v. 37. Such a qualification of the priests' observation is not found elsewhere in the chapter, and does not

19 (23) 𝔐 עֲרֵלִים, which is inconsistent with the sing. יהיה.

(33) Sam𝔊𝔖𝔗 express the plural אתכם for אתך. But in passages of this kind the change from the singular to the plural (or *vice versa*) is so frequent, even in the same sentence (*cf.* **23**,22; **25**,14.46[b]; and often in Deut.), that it is doubtful if the plural is original.

20 (10) 𝔐 adds אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת. This, as Prof. T. K. ABBOTT (*Essays chiefly on the original texts of the Old and New Testaments,* 1891, pp. 15.207) has pointed out, is probably a mere error of dittography.

(16) 𝔐 אֹתָהּ. רבע *to lie* (see on **18**,23) will naturally be construed with the prep. את (*cf.* עם in ועַנָה הוא ענה דארבע ית ערדיא עם אתני 𝔗[J] Gen. 36,24).

(23) 𝔐 הַגּוֹי. The plural is expressed by 𝔊𝔖𝔗[O]; *cf.* **18**,28.

(25) 𝔐 לְטַמֵּא, that is, *in declaring* (it) *unclean.* 𝔊 ἐν ἀκαθαρσίᾳ, 𝔖 ܒܛܡܐܬܐ, neither suggesting a verb.—הבדיל לְ, as 1 K. **8**,53 אתה הברלתם לנחלה.

21 (4) 𝔐 בַּעַל, which is unintelligible and certainly corrupt; בעל, thus used absolutely, cannot mean either *as a husband,* or *as a chief man.* 𝔊 ἐξάπινα, that is, כְּבַלַּע (Num. 4,20). DILLM. proposes בְּאֵבֶל, understanding the verse as introductory to v. 5; but יטמא connects it rather with vv. 1-3. BÆNTSCH (*Das Heiligkeits-Gesetz,* 1893, p. 111) supposes that a word or words have fallen out, and that the verse contained originally a prohibition of the priest to approach the corpse of his wife in mourning. In view of v. 2, however, it does not seem probable that this would have been forbidden; indeed a wife, though not expressly named, would naturally be included in the שאר הקרב אליו v. 2. The original text of the verse cannot, it seems, be recovered.

(5) 𝔐 K[e]thîb יקרחה, a mere error of writing.

(7) 𝔐 יִקָּחוּ twice—but יִקַּח agrees better with קדוש הוא at the end of the verse, and with v. 8. The sing. is used vv. 1-4; the plural vv. 5.6.

(8) 𝔐 מקדשכם. Sam מקדשם; 𝔊 ὁ ἁγιάζων αὐτούς. The third person agrees better with the context; *cf.* v. 15; **22**,9.16.

(11) 𝔐 נַפְשֹׁת, but the following מֵת implies a singular. 𝔊 ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ, exactly as Num. 6,6 (על נפש מת לא יבא); so 𝔖 ܘܥܠ ܟܠ ܢܦܫ ܕܡܝܬܐ.

(14) 𝔐 זֹנָה. Sam𝔊𝔍 express ו (*cf.* v. 7). The asyndeton is very harsh and un-Hebraic. The alternative is to treat זנה as a gloss, which, however, is not supported by v. 7.

22 (11) 𝔐 וִילִיד, which might, no doubt, be understood as a collective; but the plural, which is read by Sam, and expressed by 𝔊𝔖𝔗[O], is more in accordance with general usage.

23 (13) 𝔐 K[e]thîb ונסכה.

(18) Here and in v. 19 𝔐 inserts two (inexact) glosses from Num. **28**,27.28.

(20) 𝔐 adds עַל שְׁנֵי כְּבָשִׂים, which is ungrammatical in the present connection. The words are a gloss, added after the meaning of אֹתָם had been obscured by the insertions in vv. 18.19.

24 (11) 𝔐 את השם; for את יהוה. השם *the name,* used absolutely for יהוה, is not, however, found elsewhere in the OT., being a post-Biblical expression (*e. g.* Mishna, *Yoma* 3,8), which came into use in an age when the Jews shrank from pronouncing the sacred name itself. Here it cannot be doubted that it has been substituted for יהוה by the scribes, for the purpose of avoiding the too flagrant blasphemy of ויקב את יהוה.

15 (18) 𝔐 אֹתָהּ; so also v. 24. When שכב is used of illicit intercourse, an accompanying את, if followed by a suffix, is regularly vocalized by the Masorites, as though it were the *object* of the verb in the accusative (Gen. 34,2; Num. 5,13 *al.*). This, however, can hardly be anything but an artificial distinction drawn by the punctuators; there is no other indication of שכב being construed with an accus. (the *Qᵉrê* ישכבנה Deut. 28,30 obviously proving nothing as to the usage of the living language), and שכב עם is found constantly in the same sense (v. 33; Deut. 22,22-29 *al.*). No doubt, the original pronunciation, in all the cases referred to, was אִתָּהּ.

(31) For 𝔐 וְהִזַּרְתֶּם Sam. reads והזהרתם; so 𝔊 (καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε), and 𝔍. This reading is adopted by DILLM. and KAUTZSCH. The idea of *warning* seems, however, to be less suitable to the context than that of *separation* (for the uncleanness here alluded to was mostly of a kind that could not be avoided, though it might be ceremonially removed, or neutralized, by a rite of purification); and in support of 𝔐 *cf.* 22,2.

16 (21) 𝔐 Kᵉthîb ידו.

(32) אשר ימשח אתו; *scil.* המושח בשמן המשחה (IBN EZRA); 𝔊 paraphrases by a plural, 𝔖 by a passive. *Cf.* on 14,4.5.

17 8 𝔐 יַעֲלֶה; Sam. 𝔊 יַעֲשֶׂה (ὃς ἂν ποιήσῃ). Elsewhere in H (as frequently also in P) עשה is used as a sacrificial term; *cf. e.g.* 22,23.24; 23,12.

13 𝔐 מִבְּנֵי; but מבית is the reading of Sam. and Heb. codd.; *cf.* vv. 3.8.10; 22,18.

18 (9.11) DILLM. and KAUTZSCH read מולדת for 𝔐 מוֹלֶדֶת, but the alteration does not seem to be necessary; the substantive (Gen. 48,6) is defensible.

(17) 𝔐 שַׁאֲרָה, an abstract form, occurring only here; but שְׁאֵרְךָ is supported by vv. 12.13, and by 𝔊 οἰκεῖαί σου.

(23) 𝔐 לרבעה, treating the verb as transitive, the subject (*cf.* 20,16, with אֹתָהּ) being the animal. But in spite of the word being so construed in the Talmud (LEVY, NHWB. *s. v.*), it is very doubtful if this is correct. רבע must be the Aram. רְבַע, ܪܒܥ *to lie,* for which רבץ (Arabic رَبَضَ) is the proper Hebrew equivalent. With לְרִבְעָהּ (*cf.* SIEGFRIED-STADE 701ᵃ) the subject will, of course, be the woman.

(27) 𝔐 הָאֵל, as seven times besides in the Pent. (against האלה some 80 times, and אלה some 180 times), and 1 Ch. 20,8 (אֵל). The word is written similarly in Phœnician (*e. g.* CIS. I, 1,3,22; 14,5; 93,3), though it was pronounced probably as a dissyllable; in Plaut. Pœn. v, 1,9 it is transliterated *ily,* and the cognate dialects have generally a dissyllabic form. The nine occurrences of the form אל can hardly be due to any but accidental causes; the pronunciation, we may be sure, was still אֵלֶּה; and there is no reason why the usual orthography should not be preserved.

(28) 𝔐 הַגּוֹי, much against usage (see *e. g.* Deut. 7,1; 9,1). The plural is found in 𝔊 (τοῖς ἔθνεσι) 𝔖𝔗; and is in agreement with v. 24.

19 (20) 𝔐 וְהָפְדֵּה. It is true, a Nif'al is not unfrequently strengthened by the addition of an absolute inf. *Qal* (GES.-KAUTZSCH, § 113,3ᵇ, Rem. 2; DRIVER on 2 Sam. 20,18 f.); but a *Hof'al,* here and 2 Kings 3,23, is anomalous and strange. Of the two forms of the abs. inf. Nif., the Hebrew ear appears to have been guided by the assonance to prefer almost uniformly the form נקטל with the perfect (as נשאל נשאלתי 1 Sam. 20,6), and the form הקטל or הִקָּטֵל with the imperfect (as ואם הֵאָכֹל יֵאָכֵל Lev. 7,18; הִכָּרֵת תכרת Num. 15,31); and the punctuators, deeming this to be a rule of the language, may have been led accordingly, when the form הקטל occurred exceptionally beside a perfect, to vocalize it as if it belonged to a different conjugation (*cf.* BÖTTCHER, II, p. 228).

PRINTING BY W. DRUGULIN

POLYCHROMY BY J. G. FRITZSCHE

PAPER FROM FERD. FLINSCH

Leipzig

24 (16[b]) 𝔐 שם (without the art.), which labors under even a greater disadvantage than השם in v. 11. Read, with 𝔊, and in agreement with clause [a], שם יהוה.

25 (11) 𝔐 adds שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, which is heavy and redundant after הִיא. If the words are genuine, the passage must be explained upon the analogy of the rare construction found in Ez. 11,15; 21,16 (DRIVER, *Tenses*[3], § 201 *Obs.*). In all probability, they are simply a gloss on the demonstrative pronoun.

(30) 𝔐 K[e]thîb לא.

(33) 𝔐 omits לֹא. The negative is expressed by 𝔍, and is required by the sense.

(35) 𝔐 adds גֵּר וְתוֹשָׁב. The words are difficult, idiom not permitting them to be taken as in apposition to the suffix in בו (cases such as 1 K. 14,6; ψ 69,4; Job 25,2 not being parallel). 𝔊 has ὡς προσηλύτου καὶ παροίκου, which suggests the reading כְּגֵר וְתוֹשָׁב. We might emend the text and read: כְּגֵר כְּתוֹשָׁב יִחְיֶה עִמָּךְ (*cf.* v. 40); but as גֵּר, instead of שָׂכִיר (v. 40), is a strange term to use with reference to a native Israelite, it seems better to treat the words as a gloss, due to the influence of vv. 23.47.

(36) 𝔐 וְחֵי, but a verb is required, which וְחֵי can hardly be, the contraction in a verb being opposed to all analogy (*cf.* OLSHAUSEN, *Lehrbuch*, p. 480). Read וָחַי as v. 35, and with a conjunctive accent as 18,5. (Or וְחַי, as 2 Sam. 12,22).

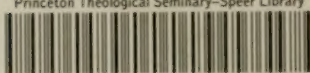
(47) 𝔐 לְגֵר תּוֹשָׁב; but לְגֵר וּלְתוֹשָׁב is supported by 𝔖𝔊; Sam and Heb. Codd. have also the conjunction.

26 (41) The context is unfavorable to אֵלֵךְ and וְהֵבֵאתִי being understood as simple futures. The verbs, it seems, must stand in a dependent sentence, subordinate to והתודו, and the tenses will have a modal force, *I had to walk—and to bring* &c. (*cf.* DRIVER, *Tenses*, § 39,β). For או with a hypothetical force *(if perchance)*, *cf.* 1 Sam. 20,10. The particle is to be understood as referring backwards to והתודו, and not as introducing the protasis to the apodosis וְזָכַרְתִּי (v. 42).

(44) 𝔐 ואף גם זאת. זאת, alone, however, can hardly be right. What is wanted is בזאת; *cf.* v. 27 and ψ 27,3. In one stage of the Hebrew alphabet ב and ם closely resembled each other (DRIVER, *Notes on Samuel*, p. lxviii); and the second of the two similar letters may have fallen out in consequence.

27 (23) 𝔐 הָעֶרְכְּךָ *bis.* In spite of the parallels which exist (EWALD, § 290[d]), the art. with the suffix can hardly be original; twelve times in this chapter the normal עֶרְכְּךָ occurs. The rendering of 𝔊, in which the pronoun is not expressed, might be thought to point to הָעֵרֶךְ; but elsewhere also in the chapter the pronoun is not recognized by 𝔊, though expressed regularly in the Hebrew.

Princeton Theological Seminary-Speer Library
1 1012 00007 1524